

KOKKOLAN ENERGIAN ASIAKASLEHTI

2 • 2023

Vincent

KOKKOLAN ENERGIA SIIRTYY

Kirsi Hautalan aikaan

VÄLITTÄVÄ • INNOVATIIVINEN • LUOTETTAVA

Sisällys

- 2 Asiakkaat kysyvät, Vincent vastaa
- 3 Pääkirjoitus
- 4 Kirsi Hautala, Kokkolan Energian uusi toimitusjohtaja
- 8 Hyvällä yhteistyöllä onnistunut kaukolämpösaneeraus
- 10 Tandem-harjoittelu rohkaisee kansainvälisyyteen
- 12 LNG:llä kestävämpää tulevaisuutta
- 17 Esittelyssä energiemarkkinariitalautakunta
- 18 Kuluttajat omaksuivat fiksun sähkönkulutuksen
- 19 Kulutusjouston hyödyt talteen Aalto-tuotteella
- 20 Liikunnan riemua luistelukoulussa
- 22 Kompassiin vahvalla tunnistautumisella

Kansikuva: Kokkolan Energian uusi toimitusjohtaja Kirsi Hautala tekee paluun energia-alalle.
Kuva: Clas-Olav Slotte

Vincent 2/2023

Julkaisija: Kokkolan Energia -yhtiöt

Päätoimittaja: Tommi Korpi

Tuottaja: Jorma Uusitalo

Kuvat: Clas-Olav Slotte

Ulkoasu: Viestintätoimisto St. Hurmos Oy

Käännös ruotsiksi: Jenni Roth

Painopaikka: Grano Oy

Painosmäärä: 27 400 kpl

Kokkolan Energia Oy

Varastotie 3 (PL 165), 67100 KOKKOLA
www.kokkolanenergia.fi

Asiakaspalvelu: puh. 0800 050 60
asiakaspalvelu@kokkolanenergia.fi

*Seuraa meitä Facebookissa,
Instagramissa ja LinkedInissä!*

Vincent vastaa

Kokkolan Energian asiakaslehden nimi on Vincent, ja myös hahmosi on tullut tutuksi eri yhteyksissä. Kertaa Vincent hieman tarkemmin, mihin nimi perustuu?

VINCENT-NIMELLÄ ON Hieno historia, sillä Vincent tulee latinan sanasta vicere, joka tarkoittaa "voittajaa". Ollaan siis voittajia kaikki yhdessä! Nimeni muunnos on peräisin sanoista win cent, eli "voita sentti". Kokkolan Energia haluaa auttaa asiakkaitaan löytämään parhaat energiaratkaisut, joilla säästää energiaa ja pienentää laskua. Senttejä voi voittaa vaikkapa etsimällä itselleen parhaiten sopivan sähkötuotteen tai lämmittämällä kotinsa edullisella kaukolämmöllä. Lisäksi Kokkolan Energia haluaa kertoa nimelläni, että yhtiö on hinnoittelussaan vastuullinen ja kilpailukykyinen, onhan kyseessä kokkolalaisten omistama energiayhtiö.

Kysyttävää Vincentiltä? Soita numeroon: **0800 050 60** tai lähetä sähköpostia: asiakaspalvelu@kokkolanenergia.fi

Katse pysyi pallossa hullusta vuodesta huolimatta

Monella tavalla poikkeuksellinen vuosi on kääntymässä loppuun. Alkuvuodesta elimme vielä keskellä energiakriisiä, mutta keväällä tilanne oli muuttunut niin paljon, että sähkön osalta oltiin jo nollahinnoissa. Elokuussa poistimme sähkön hintakaton tarpeettomana, ja Kokkolan Energia aloitti uudelleen myös sähkönmyynnin Kokkolan ulkopuolelle. Kevääseen ajoittuivat lisäksi yhtiömme hallintoon liittyneet henkilövaihdokset sekä niiden ympärille kehkeytynyt julkinen keskustelu. Tämä luonnollisesti lisäsi osaltaan henkilöstömme työn kuormittavuutta ja haastoi jaksamista jo ennestään erittäin vaativassa tilanteessa keskellä energiamurrosta.

Jälkeenpäin voi todeta, että hullusta vuodesta huolimatta emme missään vaiheessa ole joutuneet tinkimään tärkeimmästä tehtävästämme; toimittaa asiakkaillemme energiaa asiakaslähtöisesti, vastuullisesti ja luotettavasti. Haluankin osoittaa henkilökunnallemme ison kiitoksen siitä erinomaisesta asenteesta, jolla he ovat työnsä koko ajan hoitaneet.

Myös yhteistyö uuden hallituksen kanssa on käynnistynyt hyvin, mistä kiitos hallitukselle. Hallitus on jo alkutaipaleellaan tehnyt merkittäviä investointipäätöksiä. Yhdessä ensimmäisistä kokouksistaan hallitus sitoutui kiinteän biopolttoainemasman rakentamiseen Kokkolan Energian Powerin voimalaitoksen yhteyteen. Kyse on suuruudeltaan noin 10 miljoonan euron suuruisesta satsauksesta, jolla Kokkolan Energia vastaa asiakkaidensa uusiutuvan energian tarpeisiin. Toisaalla tässä lehdessä esitellään myös mittava, KIP:n alueelle sijoittuva ja Kokkolan Energiaverkkojen valmisteleva LNG-hanke, joka mahdollistaa teollisuudelle edullisen ja vähäpäästöisen nesteytetyn maakaasun käytön. Edellisten lisäksi Kokkolan Energia valmistelee investointeja päästöttömään kaukolämmön ja teollisuushöyryn tuotantoon, missä keskiössä ovat sähkökattilat ja kaukolämpöakkujärjestelmät.

Onkin helppo todeta, että Kokkolan Energia on vahvasti sitoutunut toimittamaan edullisia energioita kustannustehokkaasti. Olen myös kuullut monen yrittäjän sanovan, että yrittäjyydessä parasta on se, että saa tehdä töitä itselle. Tämä toteutuu Kokkolan Energiallakin, koska teemme lämpöä, sähköä ja näitä tukevaa infrastruktuuria kokkolalaisille, mukaan lukien me energialaiset.

Meneillään olevassa energiamurroksessa, josta edellä mainitut investoinnitkin kertovat, korostuu pitkäjänteisen ja ennakoitavan energiapolitiikan tärkeys. Energiapolitiikka ei saa olla sidottu vaalikausiin eikä päästökauppakausiin. Parhaimmassa tapauksessa energiapolitiikka huomioisi myös paikalliset vahvuudet ja erityisyydet, kuten Kokkolan kohdalla KIP-integraation. Olisikin hyvä käydä keskustelua siitä, miten pystymme mahdollisimman hyvin hyödyntämään ja edelleen kehittämään tätä vahvuuttamme, ja miten se heijastuu Kokkolan asukkailla ja yrityksillä.

Lopuksi toivotan lämpimästi tervetulleeksi Kokkolan Energian uuden toimitusjohtajan Kirsi Hautalan, joka tekee nyt paluun energia-alalle. Kirsi on meritoitunut vaativissa kansainvälisissä johtotehtävissä, ja hän tuo varmasti uutta kokkolalaisille tärkeän energiayhtiön johtamiseen ja kehittämiseen.

Tommi Korpi

tuotantojohtaja, va. toimitusjohtaja

"Jälkeenpäin voi todeta, että hullusta vuodesta huolimatta emme missään vaiheessa ole joutuneet tinkimään tärkeimmästä tehtävästämme; toimittaa asiakkaillemme energiaa asiakaslähtöisesti, vastuullisesti ja luotettavasti."

*Esittelyssä
Kokkolan Energian
uusi toimitusjohtaja*

Tekniikan tohtoriksi väitellyt
Kirsi Hautala hallitsee
kaavat. Kuvaan piirtyi
hieman kevyempää sarjaa
edustava lukion fysiikan työ-
energiaperiaate.

Kirsi Hautala tuo Kokkolan Energiaan

VANKKAA KANSAINVÄLISTÄ JOHTAJAKOKEMUSTA

*Kokkolan Energian uusi toimitusjohtaja, tekniikan tohtori **Kirsi Hautala** kuvaa energia-alaa huikean mielenkiintoiseksi. Ei vähiten sen takia, että energiassektori on hänen mukaansa ratkaisujen tekijä siinä, että elämisen edellytykset ylipäättään säilyvät maapallolla. Joulukuun alussa toimitusjohtajana aloittava Hautala haluaa tuoda Kokkolan Energian johtamiseen niitä oppeja ja kokemuksia, joita hänelle on kertynyt ammattijohtajana kansainvälisissä ympyröissä.*

Kirsi Hautalan työkokemuksessa korostuvat nimenomaan kansainvälisyys sekä työskentely vaativissa teknologiaan, energiatekniikkaan ja rakennettuun ympäristöön liittyvissä johtotehtävissä. Hautalan juuret ovat kuitenkin syvällä suomalaisella maaseudulla, Pyhäsalmeella Keski-Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan rajamailla.

– Kokkolassa jo jonkin aikaa työskennellyt mieheni vinkasi minulle eräänä päivänä, että Kokkolan Energia etsii uutta toimitusjohtajaa. Meillä oli ollut suunnitelmissa palata jossain vaiheessa pohjoiseen pääkaupunkiseudulta, ja mitä enemmän perehdyin Kokkolan Energiaan, sitä enemmän innostuin ajatuksesta. Minulle tämä työ tarkoittaa paluuta juurille kahdes-
sakin mielessä. Saan palata sekä energiassektorille että lähelle lapsuuteni kotiseutua.

Isoäitini mukaan kenellekään ei anneta enempää, kuin tämä jaksaa kantaa. Joskus mietin, että pienempikin kantokyky olisi riittänyt.

Hain aikanaan Sitran yliasiamieheksi ja etenin kolmen haastattelun joukkoon. Se oli urani tähänastinen huippukohta, vaikka hävisinkin Jyrki Kataiselle, Kirsi Hautala nauraa.

KANSAINVÄLISELLÄ TYÖURALLAAN Kirsi Hautala on asunut ja työskennellyt 8 vuotta Saksassa, 4 vuotta Unkarissa ja 2 vuotta Virossa. Hän valmistui diplomi-insinööriksi Oulun yliopistosta rakentamisen ja yhdyskuntatekniikan alalta, ja tekniikan tohtorin tutkinnon Hautala suoritti Essenin yliopistossa Saksassa.

– Väitöskirjatutkimukseni käsitteli suurissa teollisuusvoimalaitoksissa käytettävien rakenteiden mitoitus. Sovelluskohteena olivat isot teollisuussavupiiput, joiden sisäkuoret ovat ruostumatonta erikoisterästä. Väitöskirjaa tehdessäni laadin kaavaehdotuksia, joihin tuli Hautalan kerroin, ja sitä työtä on sittemmin jatkettu esimerkiksi Saksassa ja Australiassa.

Hautala on johtanut erilaisia organisaatioita alkaen muutaman henkilön tiimistä aina 650 henkilön asian- tuntijaorganisaatioon muun muassa toimitusjohtajana, varatoimitusjohtajana ja liiketoimintajohtajana. Energia- sektorin hankkeita työuralle mahtuu niin uusiutuvan energian, ydinvoiman kuin hiilivoimalaitosten ja biomassan parissa.

Hautalan yksi pitkäaikaisimmista työnantajista on ollut nykyään kanadalaisomisteinen rakennusalan suunnittelu- ja konsulttiyritys WSP Finland Oy sekä WSP Europe Ab. Kirsi Hautalan toimitusjohtajakaudella WSP Finlandin tappiollinen toiminta kääntyi kannattavaan kasvuun, ja henkilöstömäärä kasvoi noin 300:sta 650 asiantuntijaan. WSP Europe puolestaan rakensi Hautalan johdolla uuden, globaaliin myyntiin ja asiakastoimeksiantoihin keskittyneen verkoston. Verkosto kattoi Pohjoismaiden sekä Keski- ja Itä-Euroopan ja Iso-Britannian lisäksi muun muassa Kiinan, Intian, Pohjois-Amerikan, Australian ja Etelä-Afrikan.

KOKKOLAN ENERGIALLE Kirsi Hautala siirtyy Rakentamisen Laatu RALA ry:n toimitusjohtajan tehtävästä, jota pestiä hän hoiti viime vuoden huhtikuusta

lähtien. RALA edistää suomalaisen rakentamisen laatua, vastuullisuutta ja yhteistyötä.

Koska uuden toimitusjohtajan reppuun on kertynyt vuosikymmenien ajalta roppakaupalla kokemusta ja vastuuta, monia kiinnostaa, miten kaikki tämä näkyy Kokkolan Energian asiakkaille, henkilöstölle ja sidosryhmille.

– Olen maalta kotoisin, ja sen takia arvoni ovat hyvin maanläheisiä. Arvostan työtä, ja myös ihmisten kunnioittaminen on minulle tärkeä periaate. Meillä oli kotona isohko maa- ja metsätila, ja esimerkiksi heinätoihin tuli heikompia ihmisiä, joista isäni aina huolehti. Kun lähdimme sieltä korvesta 30 kilometrin päähän kauppaan Pyhäjärvelle tai Kiuruvedelle, isä tapasi kauppareissulta palatessamme viedä ruokaa näille ihmisille, joiden nimet edelleen muistan, Hautala kertoo.

Organisaatioita hän sanoo johtavansa ihmisten kautta.

– Ihmisjohtaminen on sitä, että tulee lähelle ihmistä.

Kokkolan Energialla jokainen työntekijä, jolla on siihen kokemus, aivan varmasti osaa oman työnsä minua paremmin ja tietää, mitä työssä onnistumiseen tarvitaan. Minun tehtäväni on mahdollistaa yksilöiden, ja vielä enemmän tiimien onnistuminen.

Numeroillakin on luonnollisesti merkitystä.

– Faktat ovat faktoja. Mitään ei voi lähteä kehittämään, ennen kuin tunnistaa ja tunnustaa lähtökohdat sekä tosiasiat, missä tilanteessa organisaatio on. Olen aina kertonut ihmisille avoimesti, miltä tilanne näyttää numeroiden valossa. Silloin kun korjausliikkeitä on pitänyt tehdä, silloin niitä on tehty. Joskus niitä on tarvittu ihan sen takia, että yritys voi jatkaa toimintaansa.

Johtamisessaan Kirsi Hautala sanoo painottavansa myös ennakkointia. Lähtökohtaisesti mikään ei saa tulla johtajalle tai organisaatiolle yllätyksenä, eikä yllätyksiä voi tulla myöskään yhtiön ja sen omistajan välillä. Hautala nauraa, että hänellä on ollut tapana laittaa hallitukset töihin, ja erityisesti ennakoimaan tulevaa.

"Minun tehtäväni on mahdollistaa yksilöiden, ja vielä enemmän tiimien onnistuminen."

Kirsi Hautalan mukaan jokaisella on oikeus iloon, myös työssään. Itse koen onnistuvani työssäni, kun näen onnistumisen ilon tiimissä ja heidän silmänsä loistavat, Hautala sanoo.

– Minun mielestäni hallituksen ja operatiivisen johdon välillä on oltava aktiivinen ja ennakoiva vuorovaikutus. Se tarkoittaa, että hallituksen jäsenilläkin ovat tuntosarvet kohollaan tunnistamassa mahdollisuuksia ja riskejä. Tämä lisää ymmärrystä siitä, miksi asioita tehdään niin kuin tehdään. Kokkolan Energialla on meneillään ja tulossa merkittäviä investointeja, mutta energiamurroksessa täytyy tietää sekin, mihin ei kannata lähteä mukaan.

YKSITYISELÄMÄSSÄÄN

Kirsi Hautala on joutunut kohtaamaan myös isoja menetyksiä ja haasteita. Vuonna 1998 hän menetti molemmat vanhempansa ja yhden neljästä siskostaan auto-onnettomuudessa. Syöpään hän on sairastunut kahdesti, ensimmäisen kerran 19-vuotiaana. Perheenjäseniään kohdanneen auto-onnettomuuden jälkeen Hautala tunsikin, että hän haluaa jättää ulkomaat ja jatkaa työuraansa Suomessa.

– Isoäitini tapasi sanoa, ettei kenellekään anneta enempää, kuin tämä jaksaa kantaa. Joskus olen miettinyt, että pienempikin kantokyky olisi riittänyt. Onnekseni en ole kuitenkaan katkeroitunut, vaan vastoinkäymiset ovat pikemminkin vahvistaneet periksiantamattomuutta. Isoäitini sanoi myös, että Kirsi menee vaikka läpi harmaan kiven. Se ei silti tarkoita vääränlaista härkäpäisyyttä. Työelämässä kyse on enemmänkin diplomaattisuudesta ja sinnikkyydestä, koska minun mielestäni ei ole olemassa ongelmaa, johon ei löytyisi ratkaisua, joka on kaikille osapuolille riittävän hyvä.

Kirsi Hautalan vapaa-aika kuluu liikunnan, oopperan, lukemisen, kirjoittamisen, pihatöiden ja Pyhäsalmeilla mökkeilyn merkeissä. Perheeseen kuuluu aviopuolison lisäksi kolme kissaa; Aida, Carmen ja Isolde. Nimien perusteella voi päätellä, mitkä ovat Hautalan lempioopperoita. «

"Mielestäni hallituksen ja operatiivisen johdon välillä on oltava aktiivinen ja ennakoiva vuorovaikutus."

KUKA?

KIRSI HAUTALA

TYÖ

Kokkolan Energian toimitusjohtaja

KOULUTUS

Tekniikan tohtori, diplomi-insinööri

AIKAISEMMAT TYÖTEHTÄVÄT

Rakentamisen Laatu RALA ry.
toimitusjohtaja
Rejlers Finland Oy, Vice President
WSP Finland Oy, toimitusjohtaja
WSP Finland Oy, varatoimitusjohtaja
WSP Europe AB, johtaja, WSP Industry
SuunnitteluKORTES Oy, teknologia- ja kehitysjohtaja
INIT GmbH, Saksa, konsultti
Klapdor GmbH, Saksa, konsultti
Schüco International, Saksa, tuotekehitysinsinööri
Essenin yliopisto, Saksa, tutkija ja opetusassistentti

MOTTO

Kaikki päivät eivät ole kivoja, mutta jokaisessa päivässä on jotain kivaa.

Kaukolämpö

KAUKOLÄMPÖÄ UUSIIN KUOSEIHIN JAHDISSA

Halkokarin Jahdissa uusittiin kesällä käyttöikänsä päähän tulleita kaukolämpöjohtoja. Vaikka saneeraustöistä aiheutui hetkellistä haittaa alueen asukkaille, lopputulos palkitsee. Kaukolämmön toimitusvarmuus on varmistettu pitkäksi aikaa, ja Jahdissa asuva Eero Vuolteenaho kehuu myös alueen siistää yleisilmettä töiden valmistuttua.

Nyt saneeratut, 1970- ja 1980-lukujen vaihteesta peräisin olevat kaukolämpöverkoston johdot-osuudet edustavat kaukolämmön varhaisimpia vaiheita Kokkolassa. Alkutahdit lämmitysmuodon käytölle lyötiin 1976, jolloin nykyinen Kokkolan Energia allekirjoitti kaukolämmön toimitussopimuksen silloisen Outokumpu Oy:n kanssa. Siitä käynnistyivät mittavat investoinnit kaukolämpöverkostoon sekä kaukolämmön edelleen jatkuva menestystarina Kokkolassa.

Eero Vuolteenaho perheineen on asunut Jahdissa sijaitsevassa omakotitalossaan vuodesta 1993. Rauhallisesta asuinympä-

ristöstä on Vuolteenahon mukaan helppo lähteä vaikkapa läheiselle hiihtoladulle, ja kaukolämpö lämmitysmuotona on ollut huoleton.

– Ihan hyvin se on toiminut, eikä lämmityksestä ole tarvinnut juurikaan huolehtia. Silloin kun muutimme tähän, vaihdettiin lämmönjakokeskus, ja nyt kesällä tulo- ja paluupuolen venttiilit. Kaukolämpöä on riittänyt koko ajan, mutta viime vuosina putkistossa alkoi olla enemmän kaukolämpövuotoja, hän kertoo.

Saneeraustöiden aikana Vuolteenaho vietti puolisonsa kanssa paljon aikaa kesämökillä, minkä vuoksi verkstoremontti

ei kovin isosti haitannut heidän arkeaan. Lisäksi töiden aikaiset ylikulkusillat helpottivat liikkumista, ja viikonloppuisin työt olivat tauolla.

– Kyllähän sen ymmärtää, ettei sellainen urakka voi ihan äkkiä valmistua. Ainakin paljon hitsaamista heillä tuntui olevan. Nyt kaikki näyttää oikein hyvältä, kun kadulla on uusi asfaltti ja pientareilla uusi multa. Päällystys on tehty vähän kuperaksi, jolloin vesi ei jää enää seisomaan kadulle. Täytyy toivoa, ettei ihan heti tule kaapelitöitä, joiden takia hieno asfaltti pitää rikkoo, Vuolteenaho jatkaa.

NYT TEHTY SANEERAUS parantaa kaukolämmön toimitusvarmuutta ja myös korjaustarpeet vähenevät.

– Kapeat kadut asettivat työskentelylle omat haasteensa, ja kärsivällisyyttä vaadittiin niin asukkailta kuin tekijöiltä. Tarkoituksena oli uusia putkisto mahdollisimman tehokkaasti ja nopeasti, jotta katu saadaan

– Hyvä tästä tuli, toteavat kaukolämpösuunnittelija Timo Niemi (vas.) ja Eero Vuolteenaho arvioidessaan Jahdin siistiä ilmettä kesän kaukolämpöremontin jälkeen.

taas käyttöön. Toukokuussa alkanut urakka saatiin lopulta päätökseen etuajassa heinäkuussa, kaukolämpösuunnittelija **Timo Niemi** Kokkolan Energialta kertoo.

– Putkiston saneerauksessa urakoitsijana toimi Oulun Lämpöputkitus Oy aliurakoitsijanaan Linjapiste Oy. Asfaltoinnin sekä katukivetyksen asennuksen teimme yhteistyössä Kokkolan kaupungin kanssa, ja pihojen kuntoonlaiton teimme Kokkolan Energian omalla porukalla. Viimeiset viheraluetyöt tehdään ensi keväänä.

Niemen mukaan kokemukset olivat hyvät urakkamallista, jossa varsinainen putkiston saneeraus hankittiin ulkopuolisena palveluna tilaajan hoitaessa valvonnan ja laadunvarmistuksen.

– Työt valmistuivat etuajassa, ja yhteistyö kaikkien osapuolten kanssa sujui tosi joustavasti, mistä isot kiitokset niin urakoitsijoille, Kokkolan kaupungin työntekijöille kuin meidän omalle henkilöstölle, Timo Niemi sanoo. <<

Kaukolämpöä uudisrakentajille edullisella rahoituksella

Uuden pientalon rakentaja voi hankkia kaukolämpölaitteet ja -liittymän myös edullisella rahoituksella. Järjestely sisältää liittymän rakentamisen sekä lämmönjakokeskuksen asennuksen ja käyttöönoton.

MIKAEL VÄLIMAA JA NEA PELTOKANGAS rakentavat uutta omakotitaloa Nahkiaisentielle Puntuksen alueelle. Vaihtoehtoja vertailtuaan he valitsivat kotinsa lämmitysmuodoksi kaukolämmön ja hankinnan rahoitusratkaisuksi luottosopimuksen sekä sopimuskauteen liittyvän lämmönjakokeskuksen huollon ja varaosapalvelun, joista Kokkolan Energia vastaa.

– Lämmitysvaihtoehtoja selvittäessä kyselimme myös mielipiteitä tutuilta. Itselläni oli mielessä maalämpö, mutta ilmavesilämpöpumppujakin meille suositeltiin. Maalämpöpumpuissa mietitytti hieman se, millaisia kustannuksia siitä mahdollisesti aiheutuu vaikkapa kymmenen vuoden kuluttua. Sitten kun kuulimme, että alueelle tulee kaukolämpö, kiinnostuimme siitä ja monet suositelivat sitäkin. Valintaamme vaikutti kaukolämmön huolettomuus ja helppous, Mikael Välimaa kertoo.

Hänen mukaansa vaaka kallistui kaukolämpöön lopullisesti Kokkolan Energian tarjoaman rahoituksen myötä, sillä kuu-kausimaksuun perustuva sopimus jättää tilaa pankkilainabudjettiin.

– Lopullisen päätöksen tehtyämme meillä oli mielessä paljon kaikenlaisia kysymyksiä käytännön asioista, mutta tosi hyvin ja nopeasti saimme Kokkolan Energialta kaiken tarvitsemamme tiedon. Kaukolämmön nousukulma toimitettiin tontille lokakuun puolivälissä, mikä sekun tapahtui juuri oikeaan aikaan maatoiden sujumiseen nähden. Ajatuksena on, että pääsemme muuttamaan uuteen kotiin viimeistään ensi vuoden joulukuksi, Mikael Välimaa kertoo. <<

NÄIN TOIMII KAUKOLÄMMÖN RAHOITUSSOPIMUS

- **Laina-aika 12 v.,** tasaerälyhennyt 59,90 €/kk, rahoitettavalle summalle kiinteä korko 1,5 %
- **Sopimus-aikana** Kokkolan Energia vastaa lämmönjakokeskuksen huolloista ja mahdollisista varaosista
- **Sopimusaika sisältää myös** säännölliset laitteiston tarkastukset, jossa varmistetaan lämmityksen toimivuus

Mikael Välimaa ja kaukolämmön nousukulma.

Tandem-harjoittelijat tuovat tuulahduksen kansainvälisyyttä

Ulkomaisen työvoiman palkkaaminen on ajankohtaista yhä useammassa yrityksessä. **Viivi Turunen** ja **Mehreen Khan** suorittavat kansainvälistä työharjoittelua Kokkolan Energialla. Harjoittelujakso on jo tarjonnut runsaasti onnistumisen iloa ja arvokasta kokemusta kaikille osapuolille.

Elinkeinoelämän keskusliitto on arvioinut, että Suomeen tarvitaan ulkomailta jopa 200 000 uutta työntekijää. Centria-ammattikorkeakoulun Export expert-hankkeessa yrityksiä on autettu kehittämään kansainvälistä rekrytointiosamistaan. Myös Viivi Turunen ja Mehreen

Khan löysivät harjoittelupaikan hankkeen kautta. Harjoittelu toteutetaan tandem-mallilla, jossa toinen harjoittelija on kansainvälinen opiskelija, kielenään englanti, ja toinen suomea puhuva suomalainen opiskelija.

– BBA-opiskelija Viivin ja maisteriopiskelija Mehreenin työ sisältää allekir-

joittaneen ohjauksessa sisäisen ja ulkoisen viestinnän sekä markkinoinnin tehtäviä, jotka räätälöidään vastaamaan vaativuukseltaan heidän osaamistaan ja aiempaa kokemustaan. Tavoitteenamme on tarjota harjoittelijoille inspiroiva ympäristö, jossa he pääsevät soveltamaan osaamistaan aidossa liiketoimintaympäristössä, kertoo viestinnän ja markkinoinnin asiantuntija **Susanne Starck** Kokkolan Energialta.

On sanottu, että yrityksen kansainvälistyminen alkaa kielitaidosta. Starckin mukaan onkin tärkeää, ettei kielitaito olisi este muuten pätevän työntekijän työllistymiselle

– Jos esimerkiksi perehdytystä tehdään englanniksi, silloin molemmat osapuolet tulevat monesti puolitiehen vastaan, koska aika usein englanti ei ole kummankaan äidinkieli. Tässäkin mielessä henkilökuntamme saa arvokasta kokemusta työskentelystä tulevaisuuden osaajien kanssa kansainvälisessä työympäristössä.

Viestinnän ja markkinoinnin asiantuntija Susanne Starck (vas.) Kokkolan Energialta on ollut enemmän kuin tyytyväinen tandem-harjoittelijoiden Mehreen Khanin ja Viivi Turusen osaamiseen ja oma-aloitteisuuteen

kysyy asioita, mikä voi olla yritykselle hyvin opettavaista. Lisäksi harjoittelijoiden on toimittava niin, että heidän jälkeensä tulevat opiskelijat voivat saada saman mahdollisuuden, jonka he ovat saaneet, Mehreen Khan sanoo.

Myös Nivalasta kotoisin oleva ja nykyään Kokkolassa asuva Viivi Turunen iloitsee saavansa harjoittelusta Kokkolan Energialla paljon eväitä tulevaa työelämää varten.

– Tähän saakka olin epäroinyt, pystynkö työskentelemään englanniksi. Harjoittelujakso osoittaa, että pystyn siihen, ja se antaa minulle paljon uusia mahdollisuuksia työmarkkinoilla. Vaikka en lähtisikään töihin ulkomailla, minulla on tämän jälkeen rohkeutta hakea Suomessa sellaisiinkin työtehtäviin, joissa tarvitaan englantia, Turunen sanoo.

Harjoittelu antaa opiskelijoille myös tilaisuuden saada jalkansa oven väliin harjoittelun mahdollistaneeseen yritykseen. Harjoittelu-aika voi saada jatkoa vaikkapa kesätyönä tai lopputyön tekemisenä kyseiselle yritykselle.

EXPORT EXPERT-hankkeen projektipäällikkö **Linda Jansson** kertoo hankkeen aikana käyneen ilmi, että moni yritys tiedostaa kansainvälisen rekrytoinnin tulevan jossain vaiheessa ajankohtaiseksi. Toisaalta aika monelta yritykseltä puuttuu vielä esimerkiksi englanninkielinen perehdytysmateriaali, ja lähiesihenkilöt usein jännittävät puhua englantia. Jotkut teollisuusyritykset perustelevat kansainvälisen rekrytoinnin haastavuutta työturvallisuudella, joka yritysten mukaan saattaa vaarantua, ellei kansainvälinen osaaja puhu riittävän hyvin suomea.

– Sitäkin mietitään, kuinka ulkomainen työntekijä onnistuu löytämään oman paikkansa työyhteisössä, vaikkapa työpaikan kahvipöydässä. Niissä yrityksissä, jotka ovat uskaltaneet ottaa tandem-harjoittelijoita, kokemukset ovat kuitenkin olleet tosi positiivisia. Vaikka kansainvälisyys on haastanut näitä työyhteisöjä, samalla se on rohkaissut henkilöstöä käyttämään englantia. Mitä enemmän yritykset pääsevät jakamaan hyviä kokemuksiaan, sitä enemmän se rohkaisee uusia yrityksiä tekemään kansainvälisiä rekrytointeja, Linda Jansson sanoo. «

– Olen myös havainnut, etteivät työntekijät itse ole este kansainvälisten osaajien palkkaamiselle, vaan täysin suomalaisessa yrityskulttuurissa alun perin operoineet yritykset, joiden luomat rakenteet joustavat jämäkästi. Koska yritysraamit ovat ihmisten luomia, rakenteiden pitää kehittyä ajassa ja mahdollistaa siten yritysten menestys tulevaisuudessa, Starck jatkaa.

TANDEM-HARJOITTELIJOISTA Pakistanin pääkaupungista Islamabadista kotoisin oleva Mehreen Khan on ehtinyt hankkia kansainvälistä työkokemusta Suomen lisäksi muun muassa Lähi-idästä.

– Minulle työharjoittelu Kokkolan Energialla on arvokas kokemus monesta syystä. Vaikka olen asunut ja opiskellut Suomessa, vasta nyt pääsen konkreettisesti työskentelemään suomalaisten kanssa ja näkemään suomalaista työelämää.

– Aikaisemmin olen työskennellyt eri kansallisuksia edustavien ihmisten kanssa

erilaisissa kulttuureissa, ja suomalainen työelämä erottuu täysin muista. Täällä ihmisillä on enemmän aikaa kuunnella sinua, ja on ollut hienoa kokea ensimmäisestä päivästä saakka olevansa tervetullut työyhteisöön. On syntynyt tunne, että minun osaamiselleni todella on käyttöä, koska ihmiset esimerkiksi vastaavat mielellään kysymyksiini, kun tarvitsen erilaista tietoa. Olin kuullut etukäteen suomalaisten olevan ujoja, mutta minuun on tehnyt vaikutuksen sekin, miten kaikki tapaavat tervehtiä.

Entä mitä vinkkejä hän antaa muille kansainvälisille opiskelijoille Suomesta saamiensa kokemusten perusteella?

– Jokaisessa maassa on omanlaisensa kulttuuri myös työelämässä. On tärkeää perehtyä siihen ja huomioida kulttuuriset tekijät omassa työskentelyssään. Hyväksyä se, ja kunnioittaa sitä. Samalla pitää pyrkiä tuomaan työyhteisöön omia vahvuuksiaan ja omaa osaamistaan. Ulkomainen työntekijä katsoo asioita toisenlaisin silmin ja

LNG-INVESTOINTI MAHDOLLISTAA VIHREÄMMÄN TULEVAISUUDEN

Kokkolan Energiaverkkojen valmisteleva ja lokakuussa rakentamisvaiheeseen edennyt LNG-investointi Kokkolan suurteollisuusalueelle (KIP) mahdollistaa yrityksille vähäpäästöisen polttoaineen käytön tuotannossaan. LNG eli nesteytetty maakaasu on myös edullista, mikä parantaa teollisuuden kilpailukykyä, ja alueen ihmisille investointi tarkoittaa entistä parempaa ilmanlaatua.

Investointi sisältää LNG-terminaalin sekä maakaasuverkon rakentamisen. Kokonaiskustannukset ovat noin 5,8 miljoonaa euroa, josta terminaalin osuus on 3,5 miljoonaa euroa. LNG-hankkeen toteutuminen varmistui sen jälkeen, kun kolme Kokkola Industrial Parkissa toimivaa yritystä solmi Kokkolan Energiaverkkojen kanssa sopimuksen maakaasun toimittamisesta. Allekirjoittajina olivat Yara Suomi Oy, Sibanye-Stillwaterin Keliber-litiumhanke sekä Hycamite TCD Technologies Oy.

– Olen todella iloinen siitä luottamuksesta, jota sopimuskumppanimme ovat meitä kohtaan osoittaneet, mutta myös näiden yritysten rohkeudesta ja edelläkävijyydestä edistää polttoainevalinnallaan vihreää siirtymää. Meille tämä tarjoaa lisäksi mielenkiintoisen mahdollisuuden lähteä rakentamaan täysin uutta liiketoimintaa, sanoo Kokkolan Energiaverkkojen liiketoimintajohtaja **Markus Kekolahti**.

Yara Kokkolan tehtaanjohtaja Miika Uusitalo (vas.), Kokkolan Energian tuotantojohtaja ja va. toimitusjohtaja Tommi Korpi sekä liiketoimintajohtaja Markus Kekolahti Kokkolan Energiaverkoilta taustanaan laitteistoa, jonka avulla Yara on pilotoinut maakaasun poltintekniikkaa.

YARAN KOKKOLAN TEHTAILLA LNG:llä korvataan tuotannossa nykyisin käytettävä raskas polttoöljy. Nesteytettyyn maakaasuun siirtyminen vähentää polttoprosesseissa muodostuvia hiilidioksidipäästöjä noin 30 prosenttia, rikinoksidipäästöjä 99 prosenttia, typenoksideja 80 prosenttia ja pieniä partikkeleita 99 prosenttia.

Kokkolan Energiaverkkojen toteuttama LNG-infra mahdollistaa tulevaisuudessa myös uusien kaasulajien varastoinnin ja jakelun. Yara Kokkolan tehtaanohtajan **Miika Uusitalon** mukaan se voi Yaran tapauksessa tarjota LNG:n korvaamista biokaasulla tai synteettisillä kaasuilla, mikä vähentää edelleen hiilidioksidipäästöjä. Nyt tehtyä LNG-ratkaisua Yara valmisteli Kokkolassa reilut 2 vuotta.

– Olemme pilotoineet maakaasun poltintekniikkaa kaliumsulfaattitehtaan uuneille ja päässeet hyviin tuloksiin. Seuraavaksi käynnistyvät kaliumsulfaattitehtaan ja rehufosfaattitehtaan polttimien muuttaminen öljykytöltä maakaasukäyttöön, joka on kustannuksiltaan noin 4 miljoonan euron investointi. Se mahdollistaa täysimääräisen siirtymisen LNG:n käyttöön vuoden 2025 loppuun mennessä, Uusitalo kertoo.

Valmisteluvaiheessa Yaralla arvioitiin myös sitä, rakentaako yhtiö oman kaasuterminaalin, vai hankkiiko se kaasua enemmänkin palveluna, ja jos yhtiö päätyy omaan LNG-infraan, mistä nesteytetty maakaasu siinä tapauksessa hankitaan. Yhtiön päätökseen hankkia maakaasu palveluna vaikutti osaltaan KIP-kokonaisuus.

– Sekä Yaran, että koko KIPin alueen näkökulmasta, paras ratkaisu oli yhteinen kaasuverkko ja yhteinen kaasuterminaali, joihin saadaan käyttövarmuutta riittävillä kahdennuksilla ja varmistuksilla. Nyt toteutuvaan toimitusvarmuuteen ei päästäisi, jos kukin toimija alueella alkaisi rakentaa omia terminaaleja. Lisäksi se söisi paljon tonttitilaa ja lisäisi liikennettä alueella. Kun alueella on yksi palveluntuottaja, toiminnan luotettavuus saadaan rakennettua korkealle tasolle, Miika Uusitalo jatkaa.

KIPIN ALUEELLE rakennettava LNG-infra ja siihen liittyvä nesteytetyn maakaasun varastointi, höyrystys ja siirto ovat Kokkolan Energiaverkkojen alaisuudessa tapahtuvaa liiketoimintaa. LNG:n hankinta ja sen myyminen asiakkaille ovat puolestaan Kokkolan Energian liiketoimintaa.

Kokkolan Energiaverkkojen liiketoimintajohtaja Markus Kekolahti (vas.), Kokkolan Energian tuotantojohtaja ja va. toimitusjohtaja Tommi Korpi sekä Yara Kokkolan tehtaanjohtaja Miika Uusitalo ovat yhtä mieltä siitä, että yhteinen kaasuverkko ja yhteinen kaasutermiinaali on toimivin ratkaisu KIPin alueelle.

LNG hankitaan suoraan länsimaisista lähteistä tai eurooppalaisista terminaaleista, joissa sen alkuperä on todennettavissa. Kokkolaan nesteytetty maakaasu tuodaan säiliöautoilla.

– Puntaroimme myös laivakuljetuksia. Laivojen, joilla olisi kyky toimittaa LNG:tä Kokkolaan, kapasiteetti on kuitenkin niin iso, että se olisi vaatinut mittaluokaltaan nyt rakennettavaa terminaalia reilusti isomman. Tämä taas olisi nostanut kustannuksia, eikä olisi ollut järkevä ratkaisu täällä kulutettavan kaasun määrään nähden, Kekolahti sanoo.

Kapasiteetiltaan 600-kuutioinen terminaali rakennetaan Port Towerin pohjoispuolelle Hopeakivenlahdentien tuntumaan. Kaasuverkostolle

"LNG hankitaan suoraan länsimaisista lähteistä tai eurooppalaisista terminaaleista, joissa sen alkuperä on todennettavissa."

kertyy pituutta hieman yli 3 kilometriä, ja verkoston mitoitus perustuu 4 barin käyttöpaineeseen. Terminaali on skaalattavissa ylöspäin, samoin jakeluverkkoa on mahdollista laajentaa tulevaisuudessa. Kaasutoimitukset on tarkoitus aloittaa asiakkaille vuoden 2025 alussa.

Investointi on mitoitettu nykyiseen tarpeeseen, eli 3 asiakkaalle ja 4 tuotantolaitokselle. Markus Kekolahden mukaan uudet liittyjät ovat luonnollisesti tervetulleita myöhemminkin, mutta paras aika liittyä on juuri nyt.

– Jos uusia liittyjiä tulee myöhemmin, silloin puhutaan aina tapauskohtaisesta hinnoittelusta, johtuen muun muassa jälkikäteen rakennettavasta liittymästä sekä terminaalien ja jakeluverkon tekniikkaan mahdollisesti tarvittavista saneerauksista. Lisäksi energian hinta on rauhoittunut, maakaasumarkkina entistä paremmin turvattu ja Suomeen on saatu LNG-laiva tukemaan kaasuverkkoa, Kekolahti sanoo.

Kokkolan Energiaverkot on kehittänyt LNG-hanketta yhteistyössä energiapalveluyhtiö Wega Group Oy:n kanssa. «

Hycamite TCD Technologies Oy:n toimitusjohtaja Laura Rahikka pitää tärkeänä, että LNG-terminaali ja maakaasuverkko mahdollistavat muidenkin kaasulajien kuin nesteytetyn maakaasun varastoinnin ja jakelun.

KIPIN ALUEELLA vetyä ja hiiltä valmistavan Hycamite TCD Technologies Oy:n toimitusjohtaja **Laura Rahikka** pitää LNG-infran rakentamista merkittävänä investointina puhtaaseen siirtymään.

Kokkolan Energiaverkkojen toteuttamat LNG-terminaali ja maakaasuverkko mahdollistavat muidenkin kaasulajien

kuin nesteytetyn maakaasun varastoinnin ja jakelun. Vetyä ja hiiltä metaanista valmistava Hycamite onkin sopinut Kokkolan Energiaverkkojen kanssa myös metaanin toimituksesta Kokkolan tuotantolaitokselleen.

– Toistaiseksi käytämme tuotannossa vain biokaasun metaania, mutta nyt allekirjoitettu toimitussopimus mahdollistaa jatkossa sekä nestemäisen maa- että biokaasun toimitukset Hycamiten teollisen mittakaavan laitokselle. Biokaasu ja maakaasu koostuvat pääasiassa metaanista, joka on molemmissa kaasuissa kemiallisesti samanlaista, Rahikka selvittää.

Hänen mukaansa toimitussopimus varmistaa, että ensi vuonna valmistuvassa vedynvalmistuslaitoksessa tuotanto voidaan pitää toiminnassa silloinkin, jos biokaasua ei ole tarpeeksi saatavilla, tai jos asiakkaat haluavat tehdä kokeita nimenomaan maakaasulla. Hycamiten teknologialla myös maakaasulla valmistettu vety on elinkaaripäästöiltään erittäin vähäpäästöistä.

– Totta kai olisimme voineet rakentaa oman terminaalin, mutta se ei olisi ollut järkevää tilanteessa, jossa KIPin alueella kaasulla on muitakin käyttäjiä. Nyt pääsemme kaikkia osapuolia hyödyttävään keskitettyyn jakeluun, Laura Rahikka sanoo. «

"Laura Rahikka pitää LNG-infran rakentamista merkittävänä investointina puhtaaseen siirtymään."

Sibanye-Stillwaterin Keliber-litiumhankkeessa nesteytettyä maakaasua käytetään rumpu-uunissa tapahtuvaan rikasteen lämpökäsittelyyn. Rakenteilla olevan rumpu-uunin perustuksilla litiumjalostamon päälikkö Sami Heikkinen (vas.) ja tehdaspalvelujohtaja Manu Myllymäki.

SIBANYE-STILLWATERIN KELIBER-LITIUMHANK- KEESSA

litiumjalostamon päälikkönä työskentelevän **Sami Heikkisen** mukaan LNG-investointi on malliesimerkki Kokkolan suurteollisuusalueella toimivien yritysten yhteishankkeesta, joka tuo KIPin alueelle yhteistä kilpailuetua suhteessa muihin suurteollisuusalueisiin.

– KIPin yrityksille pärjäämiseen ei riitä piirinmestaruus- tai suomenmestaruustaso, vaan toiminnan täytyy olla kilpailukykyistä maailmanlaajuisesti, ja sitä kyvykkyyttä tämä hanke tuo, Heikkinen korostaa. Myös Kokkolan suurteollisuusalueyhdistyksen uudistetun strategian pääviesti on hänen mukaansa se, että yhteistyö tuottaa tulosta.

Sibanye-Stillwaterin Keliber-litiumhankkeen asiakkaat seuraavat tarkasti, millaisen hiilijalanjäljen tuotteen valmistaminen tuottaa. Tehdaspalvelujohtaja **Manu Myllymäki** kertoo LNG:n valikoituneen polttoaineeksi hyvin aikaisessa vaiheessa.

– Päästönäkökulmasta halusimme vähäpäästöisimmän polttoaineen, ja erityisen tärkeää meille on lisäksi LNG-kaasun alkuperä, eli että se tulee nimenomaan läntisistä lähteistä. Käytämme LNG:tä rumpu-uunin lämmitykseen. Välillä meiltä kysytään, miksemme käytä lämmitykseen sähköä, jota saisi hiilidioksidivapaasti. Käytämme kuitenkin niin isoa uunia sekä teknologiaa, johon sähköä ei ole saatavilla. Toki seuraamme koko ajan teknologian kehittymistä, Myllymäki toteaa.

Hänen mukaansa oli myös järkevää päätyä Kokkolan Energiaverkkojen toteuttamaan yhteen isoon ja yhteiseen terminaaliin sen sijaan, että yhtiö olisi rakentanut oman terminaalin.

– Polttoaineen hinta vaikuttaa meidän kilpailukykyymme, ja LNG on yksi suurimmista tarveainekustannuksista. LNG:n toimitusvarmuuden näkökulmasta tilanne on hyvä, mutta hintavaihtelut mietityttävät, koska menneisyydessä vaihtelut ovat olleet isoja, Myllymäki jatkaa.

Sibanye-Stillwaterin Keliber-litiumhankkeen tuotannon on tarkoitus käynnistyä KIPin alueelle rakenteilla olevassa laitoksessa vuoden 2025 puolivälissä. «

Lisää oikeussuojaa sähkömarkkinakiistoihin

Syyskuussa toimintansa aloittanut energiamarkkinariitalautakunta ratkoo muiden kuin kuluttajien ja sähköalan yritysten välisiä sähkömarkkinakiistoja. Kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan riita-asioissa ratkaisusuosituksia on antanut jo pitkään kuluttajariitalautakunta. Energiamarkkinariitalautakunnan tarpeellisuutta on perusteltu muun muassa sillä, että energiamurros monimutkaistaa asioita ja tuo niihin moniulotteisuutta. Markkinoille tulee myös uudenlaisia toimijoita, ja erilaisten tuotteiden ja palveluiden määrä lisääntyy ja monipuolistuu. Energiamarkkinariitalautakunnan puheenjohtajana aloittanut Energiaviraston johtava juristi **Nora Kankaanrinta** kertoo tarkemmin uudesta työ- ja elinkeinoministeriön hallinnoimasta lautakunnasta.

MIKSI ENERGIAMARKKINARIITALAUTAKUNTA ON PERUSTETTU?

Taustalla on EU:n sähkömarkkinadirektiivi. Se edellyttää jäsenvaltioilta erilaisia riitojenratkaisumenettelyjä, muun muassa loppuasiakkaiden käyttöön. Kuluttajilla on ollut ja on edelleen käytössään kuluttajariitalautakunta, ja nyt muilla kuin kuluttajilla uutena riidanratkaisumenettelynä tämä uusi energiamarkkinariitalautakunta. Lautakunnan käsittelemät asiat koskevat sähköalan yritysten ja loppuasiakkaiden välisiä sähkömarkkinain mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia tai sähkösopimuksia. Loppuasiakkaille halutaan turvata yksinkertaiset, avoimet ja tehokkaat menettelyt riitojen ratkaisemiseksi. Lautakunta parantaa loppuasiakkaan oikeussuojaa ja tarjoaa molemmille osapuolille puolueettoman käsittelyn.

"Loppuasiakkaille halutaan turvata yksinkertaiset, avoimet ja tehokkaat menettelyt riitojen ratkaisemiseksi."

KUINKA ENERGIAMARKKINARIITALAUTAKUNTA TOIMII?

Ratkaisupyynnön tekeminen on tekijälleen maksutonta. Tehdyistä ratkaisupyynnöistä lautakunta antaa ratkaisusuosituksia, jotka se julkaisee nettisivuillaan. Asian valmistelussa on pyrittävä sovintoon. Lautakuntakäsittely tapahtuu kirjallisesti, ja lautakunta voi jättää asian käsittelemättä, jos sen ratkaiseminen vaatii suullista todistelua. Ratkaisusuosituksilla ei ole hallintopäätösten tai tuomioiden oikeusvaikutuksia, eikä niistä voi valittaa. Lautakunta ei seuraa

onko suosituksia noudatettu. On osapuolten omassa harkinnassa, miten haluavat jatkaa asian käsittelyä, mutta oletettavasti lautakunnan ratkaisulla on painoarvoa esimerkiksi asian mahdollisesti jatkuessa vaikkapa tuomioistuimessa. Lautakunta voi myös antaa lausuntoja tuomioistuimille joko tuomioistuimen tai asianosaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan.

KENELLE ERITYISESTI UUDESTA PALVELUSTA ON HYÖTYÄ?

Ratkaisupyynnön voi tehdä esimerkiksi yksittäinen elinkeinonharjoittaja, pieni yritys tai suuri teollinen toimija. Tähän saakka muun kuin kuluttajaksi luokiteltavan loppuasiakkaan usein ainoa oikeussuojakeino sopimusriidan ratkaisemiseksi on ollut nostaa kanne yleisessä tuomioistuimessa. Energiamarkkinariitalautakunnan on tarkoitus olla helposti lähestyttävä oikeussuojakeino, jolloin loppukäyttäjä voisi tehdä ratkaisupyynnön ilman juristiarmeijaa. Suurilla yrityksillä on käytössään riitojen ratkaisuun yleisen tuomioistuimen lisäksi välimiesmenettely, jonka kustannukset ovat pienille toimijoille usein liian korkeat. Myös tuomioistuinkäsittelyyn sisältyy aina kuluriski. Yleisesti voi sanoa, että tämä lisää oikeussuojaa, mikä on tosi hyvä asia.

MITEN KUVAAT ENERGIAMARKKINARIITALAUTAKUNNAN KOKOONPANOAA?

Lautakunnan kokoonpano on kattava ja asiantunteva, ja sillä on monipuolinen asiantuntemus oikeudellisista kysymyksistä, sähkömarkkinoin, elinkeinoelämästä ja yritystoiminnasta. On tärkeää, että loppuasiakas voi aina luottaa asiansa puolueettomaan ja asiantuntevaan käsittelyyn. «

"Sähköä näyttäisi riittävän hyvin tulevana talvena"

Suomalaiset varautuivat vuosi sitten siihen, että mahdollista sähköpulaa joudutaan seuraavien kuukausien aikana torjumaan sähkökatkoilla. Nyt talvikuukausien näkymät ovat valoisimmat. Kantaverkkoyhtiö Fingridin mukaan sähköön riittävyys alkavana talvena näyttää hyvältä, ja sähköpulan riski on pieni. Sähköön kulutusjoustoa tarvitaan silti edelleen.

Kokkolan Energia ja Kokkolan Energiaverkot tiedottavat jatkossakin asiakkaitaan sähköön riittävydestä sekä siitä, miten asiakkaat voivat omilla toimillaan vaikuttaa asiaan.

Fingrid toteaa laatimassaan arviossa tilanteen olevan viimevuotista parempi, sillä sähköön kotimaisen tuotannon määrä on kasvanut ja sähköön tuonnin saatavuus naapurimaista on parantunut. Jotta sähköä riittää, sähköön käytön vähentäminen erityisesti pörssihintojen ollessa korkealla on kantaverkkoyhtiön mukaan kuitenkin jatkossakin tärkeää.

Fingrid arvioi sähkönkulutuksen nousevan erittäin kylmänä ja tynenä talvipäivänä noin 14 300 megawattiin, mikä on 100 megawattia viime talven arviota alhaisempi. Kulutusluopuessa

kulutuksesta pystytään kattamaan kotimaisella tuotannolla parhaimmillaan arviolta 12 800 megawattia. Loput 1 500 megawattia voidaan tuoda Ruotsista ja Virosta.

Kokkolan Energiaverkkojen liiketoimintajohtajan **Markus Kekolahden** mukaan paremmat näkymät selittyvät käytännössä muun muassa sillä, että Olkiluodon ydinvoimalan kolmosreaktori on saatu käyttöön, Suomeen on valmistunut uutta tuulivoimatuotantoa ja Pohjoismaissa vesivarastot ovat täynnä.

– Vuosi sitten sähköjärjestelmää koeponnistettiin ensimmäisen kerran jo

joulukuussa, jolloin oli viikon pituinen kova pakkasjakso. Sähköön riittävyden näkökulmasta silloin käytiin rajoilla, mutta tilanteesta selvitettiin ilman Olkiluodon kolmosreaktoriakin, Kekolahti kertoo.

Kotimaisessa sähköntuotannossa tuulivoiman rooli korostuu edelleen, sillä esimerkiksi viime vuonna tuulivoimatuotanto kasvoi 41 prosenttia. Tuulivoimakapasiteetti oli viime vuonna noin 5 000 megawattia, tänä vuonna noin 6 200 megawattia ja parin vuoden päästä arviolta 9 500 megawattia. Samalla kun tuulivoiman osuus sähköntuotannosta kasvaa, tarvitaan myös muita tuotantolähteitä tuulettomien jaksojen varalle.

– Viime talven pakkasjakson aikana Suomessa ei tuullut, mutta Ruotsissa tuuli. Sen ansiosta Suomeen pystyttiin tuomaan siinä tilanteessa tuulienergia länsinaapurista, Kekolahti kertoo esimerkin.

"Meillä on fiksuja asiakkaita, jotka hallitsevat eurot ja sentit sekä ottavat selvää kilowattitunneista, siirtohinnoista ja veroista."

SÄHKÖNKÄYTTÄJILLE, niin kotitalouksille kuin teollisuusasiakkaille, Kekolahti antaa tunnustuksen siitä, että nämä ovat ryhtyneet säännöstelemään omaa sähkönkulutustaan esimerkillisesti. Vaikka viimeisten kuukausien aikana on päästy niin sanotusti pahimman yli, Kokkolan Energiaverkkojen kulutustiedot osoittavat kulutuksen pysyneen kuukausi toisensa jälkeen noin 10 prosenttia edellisvuotta pienempänä.

– Meillä on fiksuja asiakkaita, jotka hallitsevat eurot ja sentit sekä ottavat selvää kilowattitunneista, siirtohinnoista ja veroista. Olimme tottuneet hyvin alhaisiin energianhintoihin, mutta tilanne on tänä päivänä muuttunut, koska energianhintojen lisäksi korot ovat nousseet ja jokapäiväinen eläminen kallistunut. Sen takia on oikein hyvä asia, että asiakkaamme näyttävät ottaneen pysyvästi käyttöönsä fiksun sähkönkulutuksen konseptin. «

Aalto-tuotteella talteen kulutusjouston hyödyt

Aloitimme keväällä 2023 määräaikaisen Aalto-kulutusjoustotuotteen myynnin. Vastaanotto on ollut hyvä ja asiakkaat ovat ottaneet mielenkiinnolla uuden tuotteen vastaan. Sähkönmyyjät ovat luopumassa perinteisistä aika- ja kausisähkötuohteista, joilla omakotitalossa asuva kuluttaja on voinut siirtää energiankulutusta halvemmille yön tunneille. Korkolan Energia ei ole myynyt näitä tuotteita enää kahteen vuoteen.

Uusi Aalto-tuote siis sisältää:

Kiinteä hinta

+/-

Kulutusvaikutus

Kiinteä perusmaksu

ASIAKKAAT ymmärrettävästi pohtivat, millainen talvi on tulossa sähköenergian hinnan ja erityisesti tuntispot-hintojen suhteen, ja miten se vaikuttaa määräaikaiseen sopimukseen, jossa on kulutusvaikutus mukana.

Vaikka spot-hinnat ovat vaihdelleet viime kuukausien aikana, kulutusvaikutus Aalto-tuotteessa on ollut melko maltillista. Erityisesti elokuussa 2023 spot-hinnoissa oli voimakasta vaihtelua, kun hinnat vaihtelivat negatiivisesta -1 sentistä jopa 55 senttiin per/kWh. Kulutusvaikutuksen laskennassa käytetään kuitenkin aina spot-hinnan kuukauden keskiarvoa, joten korkeat hintapiikit eivät yleensä näy asiakkaan lopullisissa kustannuksissa. Asiakkaalle lasketaan joka kuukaudelle oma kulutuksella painotettu spot-hinnan keskiarvo. Näiden kahden keskiarvohinnan erotus on asiakkaan kulutusvaikutus:

ESIMERKKI

Elokuu 2023 spot-hinnan keskiarvo 6,64 snt/kWh alv 0%

Asiakkaan kulutuksella painotettu keskiarvo 6,54 snt/kWh alv 0%

Erotus/kulutusvaikutus -0,10 snt/kWh

ESIMERKKILASKELMIA AALTO-SOPIMUKSEN KULUTUSVAIKUTUKSESTA ENERGIAN HINTAAN:

Esimerkissä sähkösopimuksen kiinteä hinta on 9 snt/kWh.

Käyttövaikutus vaihtelee yleensä +/- 1,5 snt/kWh.

Jos olet kuluttanut sähköä kalliiden tuntien aikana

Kulutusvaikutus: + 1,5 snt/kWh

Sähköenergian laskutushinta: $9 + 1,5 = 10,5$ snt/kWh + perusmaksu: €/kk

Jos olet kuluttanut sähköä edullisten tuntien aikana

Kulutusvaikutus: - 1 snt/kWh

Sähköenergian laskutushinta: $9 - 1 = 8$ snt/kWh + perusmaksu: €/kk

MOTIVAN SIVUILTA voi saada vinkejä käytännön tasolla, miten sähkönkulutusta voi siirtää edullisimmalle tunneille. Motiva Oy on valtion omistama yhtiö, joka kannustaa energian ja materiaalien tehokkaaseen ja kestäväan käyttöön.

KULUTUSJOUSTOLLA VOIDAAN:

- pienentää hetkellistä käyttöä
- siirtää käyttöä toiseen ajankohtaan, jolloin tehoa on saatavilla paremmin, halvemmin ja vähäpäästöisemmin
- optimoida energiankäyttöä todellisen tarpeen mukaiseksi, mikä johtaa laajempaan energiansäästöön
- kulutusjoustoja kutsutaan myös kysyntäjoustoksi

Luistelukoulussa

OPITAAN UUTTA JA PIDETÄÄN HAUSKAA

Taitoluistelun suosio jatkuu vahvana. Paras tapa tulla lajin pariin on tehdä se luistelukoulun kautta. 20-vuotisjuhlavuottaan viettävän Kokkolan Taitoluistelijoiden luistelukoulussa liikunnan riemusta ja oppimisen ilosta nauttii noin 80 lasta.

Jäähallin pukukopissa ja käytävillä käy melkoinen kuhina, kun kymmenet lapset valmistautuvat luistelukoulun jääharjoitukseen. Lapsia muistutetaan kiristämään luistimien nauhat riittävän napakasti nilkan kohdalta, ja moni tarvitsee siihen vielä aikuisen apua. Kun luistimet on sidottu, ky-

päriä laitettu päähän ja käsiin, on aika siirtyä jälle luistelukoulun ohjaajien huomaan.

– Taitoluistelu on ihan mieletön laji, joka tarjoaa elämyksiä laidasta laitaan. Taitoluistelu on teknisesti haastavaa, ja se kehittää luovuutta ja motoriikkaa. Tästä harrastuksesta riittää uusia sivuja koko

elämäksi, ja joka päivä oppii jotain uutta. Meillä on seurassa koulutetut, lapsirakkaat ohjaajat, ja leikinomaisuus on mukana kaikessa tekemisessä. Ei siis ihme, että lapset lähtevät jäältä hymy huulillaan, Kokkolan Taitoluistelijoiden luistelukouluvastaava **Emilia Lepola** hehkuttaa harrastuksen hienoutta.

Jäällä luistelukoululaiset jaetaan viiteen ryhmään.

– Katsomoon voi näyttää melkoiselta muurahaispesältä, kun jäällä on yhtä aikaa kymmeniä lapsia, Kokkolan Taitoluistelijoiden puheenjohtaja **Minna Ojatalo** nauraa ja jatkaa, että yhdessä ohjaajien kanssa on mietitty toimivat ratkaisut siihen, miten isossakin ryhmässä jokaisella lapsella on oma tilansa taitojen opetteluun.

TAITOLUISTELUHARRASTUKSEN aloittaminen onnistuu parhaiten syksyisin käynnistyvässä luistelukoulussa. Tärkein varuste on luistimet, joiden tulisi tukea jalan asentoa. Aloittelevan luistelijan kannattaa ostaa hyvät taitoluistimet joko käytettyinä tai uusina. Pieneksi jääneillä luistimilla on varsin hyvä jälleenmyyntiarvo, ja käytettyjä taitoluistimia löytyy esimerkiksi Kokkolan Taitoluistelijoiden varustetorilta. Toki aloittaa voi myös hokkareilla tai marketeista saatavilla edullisemmilla kaunoluistimilla.

– Luistelukoululle laaditaan joka kaudeksi ohjelma, joka koostuu ryhmäharjoittelusta ja esimerkiksi erilaisista teemapäivistä. Teemapäivinä voidaan harjoitella vaikkapa liukuja tai hyppyjä, tai tehdä asioita pallon kanssa. Meillä on myös teemapäivä, jolloin lapset voivat tulla jäälle yhdessä kaverinsa kanssa, Emilia Lepola kertoo.

Jokainen lapsi harjoittelee lajin perusteita oman tasonsa mukaisessa ryhmässä. Pysäköintiryhmä on tarkoitettu vasta-alkajille, joista nuorimmat ovat 3-vuotiaita. Hieman edistyneemmät harrastavat lajia Lumihiutaleiden ryhmässä, ja sitä seuraavassa Timantit-ryhmässä harjoitellaan jo kahdesti viikossa ryhmän toimiessa myös kehitysympäristönä kilparyhmiin.

Kausi huipentuu seuran kevätnäytöseen, johon myös luistelukoululaiset voivat halutessaan osallistua.

ILMAN TALKOOLAISIA ei myöskään taitoluisteluharrastus seuran puitteissa olisi mahdollista. Kokkolan Taitoluistelijoiden vapaaehtoistyön ja varainhankinnan tärke-

yttä korostaa se, että seuralla on palkkalistoillaan kaksi päätoimista valmentajaa. Lajin luonteesta johtuen valmennusvastuun on oltava nimenomaan ammattivalmentajien harteilla. Yhteensä lajia harrastaa seurassa noin 170 luistelijaa.

– Vapaaehtoiset pyörittävät käytännössä pienintä yritystä, sillä esimerkiksi viime vuonna Kokkolan Taitoluistelijoiden liikevaihto oli 183 000 euroa. Vapaaehtoisten vastuulla on niin päätoimisten työntekijöiden palkanmaksu kuin tuntivalmentajien korvaukset ja jäämaksut. Sen takia olemme tosi kiitollisia yhteistyökumppaneillemme, kuten luistelukoulua tukevalle Kokkolan

"Yhdessä ohjaajien kanssa on mietitty toimivat ratkaisut siihen, miten isossakin ryhmässä jokaisella lapsella on oma tilansa taitojen opetteluun."

Energialle, Minna Ojatalo sanoo. Yhteistyökumppaneiden lisäksi toimintaa rahoitetaan kausimaksuilla, talkoilla, myyntikampanjoilla sekä kevätnäytöksellä, joka on seuralle erityisen merkittävä yleisötapahtuma.

– Vaikka mieluummin laskisimme kausimaksuja, viime vuosina niitä on jouduttu korottamaan varsinkin kohonneiden matkakulujen takia. Melkein joka viikko seuramme luistelijoina kilpailee jossain päin Suomea. Oma tyttäreni on 9-vuotias, ja hänen kausimaksunsa neljältä kuukaudelta on 829 euroa, mikä sisältää valmennuksen ja jäävuorot. Sen päälle tulevat muun muassa matka- ja varustekulut, kilpailukulut osallistumis- sekä tuomarimaksuineen ja mahdolliset yksityistunnit.

Puheenjohtaja sanoo olevansa hyvillään siitä, että kaupungin tekemät korotukset jäämaksuihin ovat olleet varsin maltillisia. Ongelmana ovat kuitenkin jäävuorojen ajankohdat.

– Kilparyhmien harjoitusvuoroja alkaa jo iltpäivisin, jolloin monet ovat vielä koulussa. Olemmekin varanneet muutamia vuoroja loppuvuodeksi Kruunupyystä tilannetta helpottamaan. Kovasti odotamme uuden harjoitushallin valmistumista. Se tulee todella tarpeeseen. «

Ennen luistelukoulun alkua jäähallin pukukopeissa riittää vilinää. Lasten ja vanhempien seurassa Kokkolan Taitoluistelijoiden puheenjohtaja Minna Ojatalo (vas.) ja luistelukouluvastaava Emilia Lepola.

LAAJEMMAT LATAUSVERKOSTOT

SUURTEHOLATAUSPISTE KÄYTTÖÖN HEINOLAN ALUEELLA

KOKKOLAN ENERGIA on laajentanut sähköautojen latausverkostoaan Heinolan alueella Työkaluässänsä pysäköintialueella käyttöön otetulla, ja Virran toimittamalla suurteholatausasemalla. Neljälle autolle tarkoitetun latausaseman teho on 250 kilowattia. Suurteholatausaseman skaalausvara ulottuu aina 400 kilowattiin asti.

Latauslaite toimii adaptiivisella jännitteellä, joten esimerkiksi 800 V akkujännitteellä

toimivat autot saavat keskimääräistä suurteholaturia paremmat lataustehot uudesta latauspisteestä.

Kokkolan Energiaverkkojen liiketoimintapäällikön **Tapio Järvisen** mukaan automallista riippuen jo 20-30 minuutin latauksella päästään hyvin korkeisiin akkujen varausasteisiin, mikä palvelee erityisesti ohikulkevan liikenteen tarpeita. «

Vahvalla tunnistautumisella turvallisempaa verkkoasiointia

LOKAKUUN ALUSSA voimaan tulleesta kuluttajansuojalain muutoksesta johtuen Kokkolan Energian sähköiseen Kompassi-asiakasportaaliiin kirjaudutaan nyt vahvalla tunnistautumisella, eli verkkopankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella. Samalla Kokkolan Energian kotisivuilla tehtävät uudet sähkösopimukset edellyttävät vahvaa tunnistautumista.

Jos asiakkaalla on käytössään verkkopankki, Kompassiin voi kirjautua verkkopankkitunnuksilla. Tarkempi kirjautumistapa määräytyy asiakkaan verkkopankin tarjoa-

mien vaihtoehtojen perusteella. Kirjautumalla verkkopankkitunnuksilla asiakas saa laajat oikeudet hallinnoida asiakastietojaan.

Teleoperaattorinsa mobiilivarmennetta käyttämällä asiakas kirjautuu verkkopalveluihin matkapuhelimella ja tunnusluvulla, mikä sekin on helppo ja turvallinen tapa. Mobiilivarmennetta saa käyttöön esimerkiksi ottamalla yhteyttä omaan teleoperaattoriin. Myös kirjautumalla Kompassiin mobiilivarmennenteella asiakas saa laajat oikeudet hallinnoida asiakastietojaan. «

KAUKOLÄMPÖ

Öljylämmitys vaihtoon, tukea tarjolla

ÖLJYLÄMMITYKSEN kaukolämpöön vaihtavilla pientalon omistajilla on edelleen mahdollisuus saada 4000 euron avustus öljylämmityksestä luopumiseen. Hyvä aika ryhtyä tuumasta toimeen on juuri nyt, koska kaukolämmön seuraavan kauden rakentamishjelmaa laaditaan parhaillaan.

Avustusta voidaan myöntää hankkeille, joiden kustannukset ovat syntyneet aikaisintaan 1.6.2020. Avustusta on mahdollista hakea niin kauan kuin siihen osoitetut määrärahat riittävät. Lokakuussa avustusta riitti vielä yli 10 000 pientalon omistajalle.

"Avustuksen myöntämisen ehtona on, että pientalo on ympärivuotisessa asuinkäytössä."

Avustusta myönnetään yksityishenkilöille ja kuolinpesille, jotka omistavat pientalon tai pientalossa sijaitsevan asunnon hallintaan oikeuttavia osakkeita. Pientalolla tarkoitetaan omakotitaloa tai paritaloa. Avustuksen myöntämisen ehtona on, että pientalo on ympärivuotisessa asuinkäytössä. Avustusta ei myönnetä vapaa-ajan asunnolle.

23. lokakuuta mennessä avustushakemuksia oli tullut yhteensä 30 365 kappaletta. Myönteisiä päätöksiä oli tehty 25 167 ja kielteisiä 3 581. Tuossa vaiheessa käsittelyssä oli heinä-elokuussa 2023 saapuneita hakemuksia. «

Lue lisää avustuksesta osoitteesta:
www.ely-keskus.fi

KARLEBY ENERGIS KUNDTIDNING

2 • 2023

Vincent

KARLEBY ENERGI ÖVERGÅR TILL

Kirsi Hautalas tid

BEAKTANDE • INNOVATIV • PÅLITLIG

Innehåll

- 2 Kunderna frågar, Vincent svarar
- 3 Ledare
- 4 Kirsi Hautala, Karleby Energis nya vd
- 8 Lyckad fjärrvärmesanering genom gott samarbete
- 10 Tandem-praktik uppmuntrar till internationalisering
- 12 En mer hållbar framtid genom LNG
- 17 Tvistnämnden för energimarknaden presenteras
- 18 Konsumenterna förbrukar el på ett klokt sätt
- 19 Dra nytta av efterfrågeflexibilitet genom Aalto-produkten
- 20 Motionsglädje i skridskoskolan
- 22 Logga in på Kompassen med stark identifiering

Pärmbild: Karleby Energis nya verkställande direktör Kirsi Hautala återvänder till energibranschen.
Bild: Clas-Olav Slotte

Vincent 2/2023

Publicerare: Bolagen i Karleby Energi

Huvudredaktör: Tommi Korpi

Producent: Jorma Uusitalo

Bilder: Clas-Olav Slotte

Layout: Viestintätoimisto St. Hurmos Oy

Översättning: Jenni Roth

Tryck: Grano Oy

Upplaga: 27 400 kpl

Karleby Energi Ab

Förrådsvägen 3 (PB 165), 67100 KARLEBY
www.kokkolanenergia.fi

Kundbetjäning: tel. 0800 050 60
asiakaspalvelu@kokkolanenergia.fi

*Följ oss på Facebook
och i Instagram*

Vincent svarar

Vincent är namnet på Karleby Energis kundtidning men du har också blivit bekant som figur i olika sammanhang. Kan du berätta lite mer om varifrån namnet kommer?

BAKOM NAMNET VINCENT finns en fin historia. Vincent kommer från det latinska ordet vicere som betyder "vinnare". Tillsammans är vi alltså alla vinnare! Namnet baserar sig på orden win cent, det vill säga "vinn en cent". Karleby Energi vill hjälpa sina kunder att hitta de bästa energilösningarna för att spara energi och sänka sina räkningar. Man kan spara cent till exempel genom att hitta den bästa elprodukten för sina behov eller genom att värma upp sitt hem med förmånlig fjärrvärme. Genom namnet vill Karleby Energi också berätta att bolaget är ansvarsfullt och konkurrenskraftigt i sin prissättning, det är ju fråga om ett energibolag som ägs av karlebyborna själva.

Har du frågor till Vincent? Ring numret **0800 050 60** eller skicka e-post till adressen asiakaspalvelu@kokkolanenergia.fi.

Det galna året till trots höll vi blicken på bollen

Ett år som på många sätt var extraordinärt börjar gå mot sitt slut. I början av året levde vi ännu mitt i energikrisen, men under våren hade läget förändrats så mycket att vi redan nått nollpriser för elens del. I augusti avlägsnade vi pristaket för el eftersom det var onödigt, och Karleby Energi började på nytt sälja el utanför Karleby. Under våren byttes dessutom personer ut i vår administration vilket diskuterades i offentligheten. Det här lade naturligtvis sten på börda för vår personal och utmanade deras ork i en situation som redan som sådan var krävande, mitt i energirevolutionen.

Så här i efterhand kan man konstatera att vi, det galna året till trots, aldrig varit tvungna att pruta på vår viktigaste uppgift; att leverera energi till våra kunder, kundnära, ansvarsfullt och tillförlitligt. Jag vill rikta ett stort tack till vår personal för den utomordentliga attityden som de hela tiden visat när de skött sitt arbete.

Också samarbetet med den nya styrelsen har inletts bra, vilket jag vill tacka styrelsen för. Styrelsen har redan under sin första tid fattat betydande investeringsbeslut. På ett av de första styrelsemötena förband sig styrelsen till att bygga en fast biobränslestation i anslutning till Karleby Energis Power-kraftverk. Det handlar om en satsning i ungefär 10-miljonersklassen, med vilken Karleby Energi uppfyller sina kunders behov av förnybar energi. I den här tidningen presenteras också ett betydande LNG-projekt på KIP-området som förbereds av Karleby Energinät. Det kommer att erbjuda industrin förmånlig och utsläppsnål flytande naturgas. Utöver ovan nämnda projekt förbereder sig Karleby Energi på att investera i produktion av utsläppsfri fjärrvärme och industriånga, där det centrala är elektriska ångpannor och system för fjärrvärmebatterier.

Man kan alltså lätt konstatera att Karleby Energi förbinder sig starkt till att leverera förmånlig och kostnadseffektiv energi. Jag har hört flera företagare säga att det bästa med att vara företagare är att man jobbar för sig själv. Det här stämmer också in på Karleby Energi eftersom vi producerar värme, el och den infrastruktur som stöder dessa för alla Karlebybor, inklusive oss på energibolaget.

I den energirevolution som pågår just nu, som de ovan nämnda investeringarna vittnar om, betonas vikten av en långsiktig och förutseende energipolitik. Enerkipolitiken får inte vara knuten till valperioderna eller utsläppshandelsperioderna. I bästa fall beaktar energipolitiken också de lokala styrkorna och särdragen, såsom KIP-integrationen i Karlebys fall. Det skulle alltså vara bra att diskutera hur vi så väl som möjligt kan utnyttja och vidareutveckla den här styrkan och hur det vi gör kan ta sig uttryck för invånarna och företagen i Karleby.

Till sist vill jag hälsa Karleby Energis nya verkställande direktör Kirsi Hautala, som nu återvänder till energibranschen, hjärtligt välkommen. Kirsi är välmeriterad från krävande internationella ledande poster och för säkert med sig nya vindar till ledningen och utvecklingen av energibolaget som är så viktigt för Karlebyborna.

Tommi Korpi

produktionschef, biträdande vd

"Så här i efterhand kan man konstatera att vi, det galna året till trots, aldrig varit tvungna att pruta på vår viktigaste uppgift; att leverera energi till våra kunder, kundnära, ansvarsfullt och tillförlitligt."

*Karleby Energis
nya vd presenteras*

Teknologie doktor Kirsi Hautala behärskar formler. På bilden framträder principen för arbete-energi som är ett lite mindre komplicerat exempel från gymnasiefysiken.

Kirsi Hautala ger Karleby Energi

GEDIGEN INTERNATIONELL LEDARSKAPS- ERFARENHET

*Karleby Energis nya verkställande direktör, teknologie doktor **Kirsi Hautala**, beskriver energibranschen som otroligt intressant. Inte minst för att energisektorn skapar lösningar som gör det möjligt att över huvud taget upprätthålla livsförutsättningarna på jorden. Hautala inleder sitt arbete i början av december och vill i ledningen av Karleby Energi implementera de lärdomar och erfarenheter av ledarskap som hon har samlat på sig från chefspositioner i internationella sammanhang.*

9 Kirsi Hautala arbetshistoria märks uttryckligen internationalism samt arbete i krävande ledarskapsuppgifter inom teknologi, energiteknik och byggd miljö. Hautalas har dock sina rötter djupt i den finska landsbygden, i Pyhäsalmi på gränsen mellan Mellersta och Norra Österbotten.

– Min man som redan en tid arbetat i Karleby tipsade mig en dag om att Karleby Energi sökte ny vd. Vi hade haft planer på att i något skede återvända norrut från huvudstadsregionen och ju mer jag satte mig in i Karleby Energi, desto mer entusiastisk blev jag över tanken. För mig innebär det här jobbet i två bemärkelser att återvända till rötterna. Jag får återvända till energisektorn och till närheten av min barndoms hemtrakter.

Min mormor brukade säga att ingen ges en större börda än man orkar bära. Ibland har jag tänkt att en lite mindre bärförmåga skulle ha räckt till.

En gång i tiden sökte jag till tjänsten som överombudsman vid Sitra och var en av tre personer som intervjuades. Hittills var det karriärens höjdpunkt, även om jag förlorade mot Jyrki Katainen, säger Kirsi Hautala skrattande.

UNDER SIN INTERNATIONELLA KARRIÄR har Kirsi Hautala bott och arbetat 8 år i Tyskland, 5 år i Ungern och 2 år i Estland. Hon utexaminerades som diplomingenjör inom byggande och samhällsteknik från Uleåborgs universitet och avlade sin teknologie doktorsexamen vid Essens universitet i Tyskland.

– Min doktorsavhandling behandlade dimensionering av konstruktioner i stora industriella kraftverk. Tillämpningsobjektet var stora industriella skorstenar vars inre skal består av rostfritt specialstål. När jag arbetade med avhandlingen utarbetade jag formelförslag med Hautalas koefficient och arbetet har sedan fått en fortsättning i Tyskland och Australien.

Hautala har lett olika organisationer, allt från team på några personer till en expertorganisation med 650 personer, bland annat som verkställande direktör, vice verkställande direktör och affärsverksamhetsdirektör. I hennes karriär ryms olika projekt inom energisektorn, såväl inom förnybar energi, kärnkraft som kolkraft och biomassa.

En av Hautalas mest långvariga arbetsgivare har varit det numera kanadensiskt ägda planerings- och konsultföretaget WSP Finland Oy och WSP Europe Ab. Under Kirsi Hautalas tid som verkställande direktör vid WSP Finland vändes den förlustbringande verksamheten till lönsam tillväxt och personalmängden ökade från ungefär 300 till 650 experter. Under Hautalas ledning byggde WSP Europe å sin sida ett nytt nätverk som fokuserar på global försäljning och kundordertjänster. Nätverket omfattade utöver Norden samt Mellan- och Östeuropa och Storbritannien också bland annat Kina, Indien, Nordamerika, Australien och Sydafrika.

TILL KARLEBY ENERGI kom Kirsi Hautala från vd-uppdraget vid Rakentamisen Laatu RALA ry, där hon

var anställd sedan april i följ. RALA främjar kvalitet, ansvarsfullhet och samarbete inom finländskt byggande.

Eftersom den nya vd:n under årens lopp fyllt sin rygg-säck med rejält med erfarenhet och ansvar är många intresserade av att få se hur allt det här kommer att märkas för Karleby Energis kunder, personal och intressegrupper.

– Jag kommer från landet och har därför väldigt jord-nära värderingar. Jag uppskattar arbete och för mig är det viktigt att respektera människor. Vi hade ett ganska stort jord- och skogsbruk där hemma och till exempel när det var dags att bärga höet deltog lite mindre bemedlade människor som min pappa alltid tog hand om. När vi åkte i väg till butiken 30 kilometer bort i Pyhäjärvi eller Kiuruvesi brukade min pappa på hemvägen föra mat till de här människorna, vars namn jag fortfarande minns, berättar Hautala.

Hon säger att hon leder en organisation genom människorna.

– Ett människonära ledarskap innebär att man kommer personalen nära. Alla erfarna anställda vid Karleby Energi kan säkert sitt jobb bättre än jag och vet vad som krävs för att lyckas i arbetet. Min uppgift är att se till att individerna, och kanske närmare bestämt teamen, lyckas.

Siffrorna spelar naturligtvis också en roll.

– Fakta är fakta. Man kan inte börja utveckla något innan man identifierat och erkänt utgångspunkterna och de fakta som beskriver organisationens nuvarande situation. Jag har alltid varit öppen med hur situationen ser ut i ljuset av siffrorna. När man varit tvungen till korrigerande handlingar så har sådana gjorts. Ibland har de behövts helt enkelt för att företaget ska kunna fortsätta med sin verksamhet.

I sitt ledarskap säger Kirsi Hautala att hon också betonar förutseende. Utgångspunkten är att inget får komma som en överraskning för vd:n eller organisationen, och det får inte heller uppstå överraskningar mellan bolaget och dess ägare. Hautala säger skrattande att hon brukar sätta styrel-

"Min uppgift är att se till att individerna, och kanske närmare bestämt teamen, lyckas."

Enligt Kirsi Hautala har alla rätt att ha roligt, också på jobbet. Jag upplever själv att jag lyckats i mitt arbete när jag ser ett team som med lysande ögon gläder sig åt något de lyckats med, säger Hautala.

serna i arbete, särskilt med tanke på att förutspå framtiden.

– Jag tycker styrelsen och den operativa ledningen ska ha en aktiv och proaktiv växelverkan. Det betyder att också styrelsemedlemmarna ska ha sina känslspröt ute och vädra möjligheter och risker.

Det här ökar förståelsen för varför man gör saker och ting så som man gör. Karleby Energi står inför betydande investeringar, men i energirevolutionens tidevarv måste man också veta vad det inte lönar sig att delta i.

I SITT PRIVATLIV har Kirsi Hautala varit tvungen att hantera stora förluster och utmaningar. År 1998 förlorade hon båda sina föräldrar och en av fyra systrar i en bilolycka. Hon har insjuknat i cancer två gånger, första gången som 19-åring. Efter familjemedlemmarnas bilolycka kände Hautala att hon ville flytta hem från utlandet och fortsätta sin karriär i Finland.

– Min mormor brukade säga att ingen ges en större börda än man orkar bära. Ibland har jag tänkt att en lite mindre bärformåga skulle ha räckt till. Som tur är har jag inte blivit bitter, utan motgångarna har snarare gjort mig mer uthållig. Min mormor sade också att Kirsi går genom eld och vatten. Det innebär ändå inte att jag skulle vara tjurskallig. I arbetslivet handlar det mer om diplomati och envishet för jag tycker inte att det finns problem som det inte går att hitta en lösning på som är tillräckligt bra för alla inblandade.

Till Kirsi Hautalas fritid hör motion, opera, bokläsning, skrivning, trädgårdsarbete och hon tillbringar gärna tid på stugan i Pyhäsalmi. Till familjen hör utöver maken tre katter: Aida, Carmen och Isolde. Av namnen att döma kan vi gissa vilka operor som hör till Hautalas favoriter. «

"Jag tycker styrelsen och den operativa ledningen ska ha en aktiv och proaktiv växelverkan."

VEM?

KIRSI HAUTALA

ARBETE

Verkställande direktör för Karleby Energi

UTBILDNING

Teknologie doktor, diplomingenjör

TIDIGARE ARBETSUPPGIFTER

Rakentamisen Laatu RALA ry, verkställande direktör
Rejlers Finland Oy, Vice President
WSP Finland Oy, verkställande direktör
WSP Finland Oy, vice verkställande direktör
WSP Europe AB, direktör, WSP Industry
SuunnitteluKORTES Oy, teknologie- och utvecklingsdirektör
INIT GmbH, Tyskland, konsult
Klapdor GmbH, Tyskland, konsult
Schüco International, Tyskland, produktutvecklingsingenjör
Essens universitet, Tyskland, forskare och undervisningsassistent

MOTTO

Alla dagar är inte bra men det finns något bra i alla dagar

Fjärrvärme

FÖRNYAD FJÄRRVÄRME I JAKTEN

*Utslitna fjärrvärmeledningar förnyades under sommaren i Jakten, Halkokari. Även om saneringen förorsakade temporära olägenheter för de boende är slutresultatet givande. Nu har leveranssäker fjärrvärme säkerställt för en lång tid, och **Eero Vuolteenaho** som bor i Jakten berömmar också områdets prydliga utseende efter avslutat värv.*

Ledningsdelarna som nu sanerades i fjärrvärmenätet härstammar från skiftet mellan 1970- och 1980-talen och representerar fjärrvärmens tidigaste skeden i Karleby. Uppvärmningsformen fick sin start år 1976 när nuvarande Karleby Energi undertecknade ett leveransavtal för fjärrvärme med dåvarande Outokumpu Oy. Det blev inkörsporten till betydande investeringar i fjärrvärmenätet och inledningen till fjärrvärmens framgångssaga som fortsätter i Karleby än i dag.

Eero Vuolteenaho med familj har bott i sitt hus i området Jakten sedan år 1993. Han tycker det är enkelt att bege sig ut i

skidspåret direkt från den lugna boendemiljön och det har varit bekymmersfritt att ha fjärrvärme som uppvärmningsform.

– Riktigt bra har den fungerat, man har knappt alls behövt bekymra sig över uppvärmningen. När vi flyttade hit bytte vi ut fjärrvärmecentralen och i somras inlopps- och returventilerna. Fjärrvärmen har hela tiden räckt till men under de senaste åren har det förekommit allt fler fjärrvärmeläckage, berättar han.

Under saneringsarbetena tillbringade Vuolteenaho mycket tid på sommarstugan med sin hustru, vilket innebar att deras vardag inte stördes så mycket av re-

parationerna. Gångbroarna som byggdes under arbetet gjorde det lättare att röra sig på området och under veckosluten var det paus i arbetena.

– Man förstår ju bra att en sådan här entreprenad inte kan göras i en handvändning. De hade åtminstone mycket som måste svetsas. Nu ser allt mycket bra ut när ny asfalt har lagts på gatan och ny mull längs kanterna. Beläggningen har gjorts lite konvex så att vattnet inte längre samlas på gatan. Man får nu hoppas att det inte behöver göras några kabelarbeten i brådrasket, så att asfalten måste brytas upp på nytt, fortsätter Vuolteenaho.

DEN HÄR SANERINGEN förbättrar leveranssäkerheten för fjärrvärmen och också reparationsbehoven minskar.

– De smala gatorna var utmanande för arbetet och det krävdes tålamod av såväl boende som av arbetare. Det var meningen att förnya rören så effektivt och snabbt

– Det här blev bra, konstaterar fjärrvärmeplanerare Timo Niemi (till vänster) och Eero Vuolteenaho när de utvärderar arbetet efter sommarens fjärrvärmerenovering i Jakten.

som möjligt för att kunna ta gatan i bruk igen. Arbetet som inleddes i maj slutfördes sist och slutligen tidigare än planerat, i juli, berättar fjärrvärmeplanerare **Timo Niemi** vid Karleby Energi.

– Vi anlätade entreprenören Oulun Lämpöputkitus Oy med underleverantören Linjapiste Oy för rörsaneringen. Asfalteringen och stenläggningen på gatan gjorde vi i samarbete med Karleby stad och gårdarna återställdes med Karleby Energis egen personal. De sista grönområdesarbetena ska göras i vår.

Enligt Niemi fungerade den här entreprenadmodellen bra: den egentliga saneringen av rören skaffades som en extern tjänst medan beställaren skötte om övervakning och kvalitetsgranskning.

– Arbetena blev klara i förtid och samarbetet med alla inblandade var flexibelt, så jag vill rikta ett stort tack till entreprenörerna, Karleby stads personal och vår egen personal, säger Timo Niemi. <<

Fjärrvärme för nybyggare med förmånlig finansiering

Den som bygger ett nytt småhus kan skaffa sin fjärrvärmeanläggning och fjärrvärmeanslutning med förmånlig finansiering. Arrangemanget inkluderar byggande av anslutningen samt installation och ibruktagande av fjärrvärmecentralen.

MIKAEL VÄLIMAA OCH NEA PELTOKANGAS bygger nytt enfamiljshus på Nejonögsvägen i Puntusområdet. Efter att de jämfört alternativ valde de fjärrvärme som uppvärmningsform och kreditavtal som finansieringslösning. Under avtalsperioden ingår reservdelstjänst och service av fjärrvärmecentralen som Karleby Energi ansvarar för.

– När vi funderade på uppvärmningsformer frågade vi också om våra bekantas åsikter. Jag funderade på jordvärme, men vi blev också rekommenderade en luft-vattenvärmepump. När det gällde jordvärmepumpar så funderade vi på vilka kostnader det kan bli fråga om senare, om till exempel tio år. När vi sedan hörde att det kommer fjärrvärme till området blev vi intresserade av det och många rekommenderade också det. Att fjärrvärme är så bekymmerslöst och enkelt påverkade vårt val, berättar Mikael Välimaa.

Enligt honom vann sist och slutligen fjärrvärmen eftersom Karleby Energi erbjöd finansiering: ett avtal med månadsrater ger utrymme i banklånsbudgeten.

– När vi fattat vårt slutliga beslut hade vi många frågor om praktiska saker men snabbt och bra fick vi alla svar vi behövde av Karleby Energi. Fjärrvärmens stigvinkel levererades till tomten i mitten av oktober, vilket också var i alldeles rätt stund med tanke på markarbetena. Vår plan är att flytta in i vårt nya hem senast till julen nästa år, berättar Mikael Välimaa. <<

SÅ HÄR FUNGERAR FJÄRRVÄRMENS FINANSIERINGSAVTAL

- Lånetid 12 år, jämna rater 59,90 €/mån., summan som finansieras har en fast ränta på 1,5 %
- Under avtalsperioden ansvarar Karleby Energi för service av fjärrvärmecentralen och för eventuella reservdelar
- Avtalstiden inkluderar också regelbundna granskningar av anläggningen där man försäkras sig om att uppvärmningen fungerar

Mikael Välimaa och fjärrvärmens stigvinkel.

Tandempraktikanterna kommer med en fläkt från stora världen

Allt fler företag anställer utländsk arbetskraft. **Viivi Turunen** och **Mehreen Khan** avlägger internationell arbetspraktik vid Karleby Energi. Praktikperioden har redan bjudit på många framgångar och värdefull erfarenhet för alla inblandade.

Finlands näringsliv bedömer att Finland kommer att behöva uppemot 200 000 nya utländska anställda. I Export expert-projektet, som yrkeshögskolan Centria står bakom, har man satsat på att utveckla företagens internationella rekryteringskompetens. Också Viivi Turunen och Mehreen Khan

hittade sin praktikplats genom projektet. Praktiken görs genom en tandemmodell där den ena praktikanten är en engelsktalande, internationell studerande och den andra en finsktalande inhemsk studerande.

– BBA-studerande Viivis och magisterstuderande Mehreens arbete omfattar intern och extern kommunikation samt

marknadsföring under handledning av undertecknad. Arbetet skräddarsys så det motsvarar deras kunskaper och tidigare erfarenheter. Vårt mål är att erbjuda praktikanterna en inspirerande miljö så de får tillämpa sitt kunnande i en autentisk affärsverksamhetsmiljö, berättar kommunikations- och marknadsföringsexperten **Susanne Starck** vid Karleby Energi.

Det sägs att språkkunskaper är inkörsporten till ett företags internationalisering. Enligt Starck är det viktigt att språkkunskaperna inte är ett hinder för att anställa en kompetent arbetstagare.

– Om till exempel introduktionen görs på engelska möts man ofta halvvägs, eftersom engelska sällan är någon deras modersmål. Också i det avseendet får vår personal värdefull erfarenhet av att arbeta med framtidens experter i en internationell arbetsmiljö.

Kommunikations- och marknadsföringsexperten Susanne Starck (till vänster) vid Karleby Energi har varit mer än nöjd med tandempraktikanterna Mehreen Khans och Viivi Turunens kompetens och initiativförmåga.

– Jag har också lagt märke till att det inte är personalen som utgör ett hinder för att anställa internationella experter, utan det är de stela strukturer som företag som grundats i en totalt finsk företagskultur har skapat. Eftersom företagsstrukturerna skapats av människor så måste de utvecklas med tiden och därmed möjliggöra att företagen kan vara framgångsrika i framtiden, fortsätter Starck.

AV TANDEMPRAKTIKANTERNA kommer Mehreen Khan från Pakistans huvudstad Islamabad och har förutom i Finland redan hunnit skaffa sig internationell arbetserfarenhet i bland annat Mellanöstern.

– Arbetspraktiken vid Karleby Energi är en värdefull erfarenhet av många orsaker. Även om jag bott och studerat i Finland så är det först nu som jag konkret får jobba med finländare och får en inblick i det finländska arbetslivet.

– Tidigare har jag arbetat med människor av olika nationaliteter i olika kulturer och det finländska arbetslivet skiljer sig totalt från det. Här har människorna mer tid att lyssna på dig och det har varit fint att från allra första dagen uppleva att jag varit välkommen på arbetsplatsen. Det har känts som om jag verkligen haft nytta av min kompetens eftersom alla gärna besvarat mina frågor när jag behövt olika uppgifter. Jag hade hört att finländare är blyga, men jag har också blivit imponerad av hur alla hälsar på alla.

Vilka tips vill hon ge andra internationella studerande baserat på de erfarenheter hon fått i Finland?

– Alla länder har sin egen kultur, också i arbetslivet. Det är viktigt att sätta sig in i den och beakta kulturella faktorer i sitt arbete, acceptera och respektera dem. Samtidigt ska man försöka bidra med sina egna styrkor och sitt eget kunnande i arbetsgemenskapen. En

utländsk arbetstagare ser på allt med andra ögon och ställer frågor som kan vara lärorika för företaget. Dessutom ska praktikanterna agera så att de studerande som följer dem i fotspåren kan få samma möjlighet som de själva fått, säger Mehreen Khan.

Också Viivi Turunen, som kommer från Nivala och numera bor i Karleby, säger att hon är glad över praktiken vid Karleby Energi som gett henne mycket välgång inför arbetslivet.

– Hittills hade jag tvivlat på om jag skulle klara av att jobba på engelska. Praktikperioden visar att jag klarar av det och den ger mig också många nya möjligheter på arbetsmarknaden. Även om jag inte åker utomlands för att jobba så vågar jag efter det här söka också sådana arbeten i Finland som kräver engelska, säger Turunen.

Praktiken ger också studerande ett tillfälle att få in foten i företaget som möjliggjort praktiken. Praktikperioden kanske får en fortsättning som ett sommarjobb eller som ett slutarbete som den studerande gör för företaget i fråga.

EXPORT EXPERT-projektets projektchef Linda Jansson berättar att det under projektets gång framgått att många företag är medvetna om behovet av internationell rekrytering som blir aktuellt i något skede. Många företag saknar dock till exempel engelskspråkigt introduktionsmaterial och de närmaste cheferna är ofta nervösa över att prata engelska. En del industribolag anser att internationell rekrytering är utmanande på grund av arbetssäkerheten som enligt bolagen kan bli lidande om den internationella arbetstagaren inte pratar tillräckligt bra finska.

– Man funderar också på om en utländsk arbetstagare ska hitta sin egen plats i arbetsgemenskapen, till exempel runt kaffebordet. De företag som vågat prova på tandempraktikanter har emellertid upplevt det som mycket positivt. Även om det internationella inslaget har varit utmanande så har personalen också uppmuntrats till att prata engelska. Ju mer företagen kan dela med sig av sina positiva erfarenheter, desto mer uppmuntrar det nya företag att göra internationella rekryteringar, säger Linda Jansson. «

LNG- INVESTERINGEN MÖJLIGGÖR EN GRÖNARE FRAMTID

LNG-investeringen i Karleby storindutiomsrude (KIP), som beretts av Karleby Energinät och som i oktober framskridit till byggnadsskedet, gör det möjligt för företagen att använda utsläppssnålt bränsle i sin produktion. LNG, det vill säga flytande naturgas, är också förmånligt, vilket förbättrar industrins konkurrenskraft. För invånarna i området innebär investeringen en förbättrad luftkvalitet.

Investeringen omfattar byggande av en LNG-terminal och ett naturgasnät. De totala kostnaderna uppgår till cirka 5,8 miljoner euro, av vilket terminalens andel är 3,5 miljoner euro. Genomförandet av LNG-projektet säkerställdes efter att tre företag i Kockola Industrial Park tecknade ett avtal om leverans av naturgas med Karleby Energinät. Avtalet undertecknades av Yara Suomi Oy, Sibanye-Stillwaters Keliber-litiumprojekt och Hycamite TCD Technologies Oy.

– Jag är väldigt glad över det förtroende som våra avtalspartner har visat oss, men även över dessa företags mod och föregångaranda när det gäller att främja den gröna övergången genom sitt val av bränsle. För oss ger detta dessutom en

Yara Kockolas fabriksdirektör Miika Uusitalo (till vänster), Karleby Energis produktionsdirektör och tf. verkställande direktör Tommi Korpi samt Karleby Energinäts affärsverksamhetsdirektör Markus Kekolahti. I bakgrunden syns pilotanläggningen där Yara testat brännarteknik med naturgas.

intressant möjlighet att börja bygga en helt ny affärsverksamhet, säger Karleby Energinäts affärsverksamhetsdirektör **Markus Kekolahti**.

VID YARAS FABRIKER I KARLEBY ersätter LNG tung bränsleolja som används i produktionen idag. Övergången till flytande naturgas minskar de koldioxidutsläpp som bildas i bränningsprocesserna med cirka 30 procent, svaveloxidutsläppen med 99 procent, kväveoxidutsläppen med 80 procent och utsläppen av små partiklar med 99 procent.

Den LNG-infrastruktur som skapats av Karleby Energinät möjliggör även lagring och distribution av nya gasformer i framtiden. Enligt Yara Kokkolas fabriksdirektör **Miika Uusitalo** kan det i Yaras fall innebära att LNG ersätts med biogas eller syntetiska gaser, vilket minskar koldioxidutsläppen ytterligare. Den nya LNG-lösningen i Karleby bereddes av Yara i drygt två år.

– Vi har pilottestat brännartekniken för naturgas på ugnarna i kaliumsulfatfabriken och uppnått goda resultat. Härnäst inleds övergången från användning av olja till naturgas i brännarna i kaliumsulfatfabriken och gödselsofotfabriken. Kostnaderna för investeringen uppgår till cirka 4 miljoner euro och möjliggör en full övergång till användning av LNG före slutet av 2025, berättar Uusitalo.

I beredningsskedet gjorde Yara även en bedömning om huruvida bolaget skulle bygga en egen gasterminal eller om man skulle skaffa gasen mer som en tjänst. Och varifrån skulle man skaffa den flytande naturgasen om bolaget övergår till egen LNG-infrastruktur? Bolagets beslut om att skaffa naturgasen som tjänst påverkades för sin del av KIP-helheten.

– Med tanke på både Yara och hela KIP-området var den bästa lösningen ett gemensamt gasnät och en gemensam gasterminal vars driftsäkerhet uppnås genom tillräcklig fördubbling och säkring. Det skulle inte vara möjligt att uppnå den kommande driftsäkerheten om varje aktör i området skulle börja bygga egna terminaler. Dessutom skulle det ta upp mycket tomtutrymme och öka trafiken i området. När det finns en serviceproducent kan verksamhetens pålitlighet uppnå en hög nivå, fortsätter Miika Uusitalo.

DEN LNG-INFRASTRUKTUR som byggs i KIP-området och den anslutande lagringen, förångningen och överföringen av flytande naturgas är affärsverksamhet som sker under Karleby Energi. Anskaffningen

Silverstensbuktsvägen. Gasnätet får en längd på drygt 3 kilometer och dimensioneringen av nätet baserar sig på ett driftstryck på 4 bar. Terminalen kan skalas uppåt och i framtiden är det också möjligt att bygga ut distributionsnätet. Avsikten är att gasleveranserna till kunderna ska inledas i början av 2025.

Investeringen har dimensionerats för nuvarande behov, det vill säga för 3 kunder och 4 produktionsanläggningar. Enligt Markus Kekolahti är nya aktörer naturligtvis välkomna att ansluta även senare, men den bästa tiden att ansluta är nu.

– Om fler aktörer ansluter sig senare talar vi alltid om prissättning från fall till fall, bland annat eftersom anslutningen måste byggas i efterhand och tekniken för terminalen och distributionsnätet eventuellt måste saneras. Dessutom har priset på energi stabiliserats, naturgasmarknaden tryggats på ett allt bättre sätt och Finland har fått ett LNG-fartyg som stöder gasnätet, säger Kekolahti.

Karleby Energinät har utvecklat LNG-projektet i samarbete med energiservicebolaget Wega Group Oy. «

Hycamite TCD Technologies Oy:s verkställande direktör Laura Rahikka anser att det är viktigt att LNG-terminalen och naturgasnätet möjliggör lagring och distribution även av andra gaser än flytande naturgas.

LAURA RAHIKKA, verkställande direktör för Hycamite TCD Technologies Oy, som tillverkar väte och kol på KIP-området, anser att byggandet av LNG-infrastruktur är en betydelsefull investering i den rena omställningen.

LNG-terminalen och naturgasnätet som Karleby Energinät förverkligar möjliggör lagring och distribution av också andra sorters gas, såsom

flytande naturgas. Hycamite producerar väte och kol av metan och har också avtalat med Karleby Energinät om metanleverans till sin produktionsanläggning i Karleby.

– För närvarande använder vi endast metan från biogas i produktionen, men det undertecknade leveransavtalet möjliggör framtida leveranser av såväl flytande natur- som biogas till Hycamites anläggning i industriell skala. Biogas och naturgas består i huvudsak av metan som kemiskt är likadan i bägge gaserna, förklarar Rahikka.

Enligt henne säkerställer leveransavtalet att produktionen kan pågå i väteproduktionsanläggningen, som blir klar nästa år, också om det inte finns tillräckligt med biogas att tillgå eller om kunderna uttryckligen vill göra tester med naturgas. Också väte som tillverkats med naturgas får med Hycamites teknik ett mycket lågt livscykelutsläpp.

– Naturligtvis skulle vi ha kunnat bygga en egen terminal, men det hade inte varit förnuftigt i ett läge som detta där det finns fler användare av gas på KIP-området. Nu är vi med i en koncentrerad distribution som gynnar alla parter. «

"Laura Rahikka anser att byggandet av LNG-infrastruktur är en betydelsefull investering i den rena omställningen."

I Sibanye-Stillwaters Keliber-litiumprojekt används flytande naturgas vid värmebehandling av koncentrat i trumugnen. Vid grunden till den nya trumugnen står litiumraffinaderiets chef Sami Heikkinen (till vänster) och fabriks servicedirektör Manu Myllymäki.

ENLIGT SAMI HEIKKINEN,

som arbetar som chef för litiumraffinaderiet i Sibanye-Stillwaters Keliber-litiumprojekt, är LNG-investeringen ett modellexempel på gemensamma projekt mellan företag som är verksamma i Karleby storindustrialområde och som ger KIP-området en gemensam konkurrensfördel i förhållande till andra storindustrialområden.

– För att företagen i KIP-området ska klara sig räcker det inte med att vara vinnare på distriktsmästerskaps- eller finsk mästerskapsnivå, utan verksamheten måste vara konkurrenskraftig på internationell nivå. Och det är sådan förmåga som det här projektet ger, betonar Heikkinen. Även huvudbudskapet i den förnyade strategin för föreningen för storindustrialområdet Kookkola Industrial Park är att samarbete ger resultat.

Kunderna i Sibanye-Stillwaters Keliber-litiumprojekt följer noggrant med hurdan koldioxidavtryck tillverkningen av produkten skapar. Fabriks servicechef **Manu Myllymäki**

berättar att LNG valts som bränsle i ett väldigt tidigt skede.

– Ur utsläppsperspektiv ville vi ha det mest utsläppsnåla bränslet, och för oss är det dessutom särskilt viktigt varifrån LNG-gasen kommer, det vill säga att den har sitt ursprung i västliga källor. Vi använder LNG för uppvärmning av trumugnen. Ibland får vi frågor om varför vi inte använder el för att värma upp ugnen, eftersom det finns tillgång till koldioxidfri el. Vi har emellertid en så stor ugn och sådan teknologi att el inte är tillgänglig. Vi följer naturligtvis hela tiden med hur teknologin utvecklas, konstaterar Myllymäki.

Enligt Myllymäki var det också klokt att välja Karleby Energinäts stora gemensamma terminal i stället för att bygga en egen terminal.

– Bränslepriset påverkar vår konkurrenskraft och LNG är en av de största råvaruskostnaderna. Med tanke på leveranssäkerheten för LNG är situationen god, men prisvariationerna väcker oro eftersom variationerna tidigare varit stora, fortsätter Myllymäki. Avsikten är att produktionen inom Sibanye-Stillwaters Keliber-litiumprojekt ska starta i mitten av 2025 i en anläggning som byggs i KIP-området. «

Bättre rättsskydd i elmarknadstvister

Tvistenämnden för energimarknaden, som inledde sin verksamhet i september, löser andra elmarknadstvister än dem mellan konsumenter och företag i elbranschen. När det gäller tvister mellan konsumenter och näringsidkare har rekommendationer till avgörande länge getts av konsumenttvistenämnden. Att tvistenämnden för energimarknaden behövs har bland annat motiverats med energirevolutionen som komplicerar saker och ting och gör ärendena mångdimensionella. In på marknaden kommer också nya sorters aktörer, medan produkterna och tjänsterna ökar och blir mer mångsidiga. Juristen **Nora Kankaanrinta**, ledande jurist vid Energimyndigheten, har tillträtt som ordförande för den nya nämnden och berättar mer om nämnden som är underställd Arbets- och näringsministeriet.

VARFÖR HAR TVISTENÄMNDEN FÖR ENERGIMARKNADEN GRUNDATS?

En orsak är EU:s elmarknadsdirektiv. Det förutsätter att medlemsländerna ska ha olika metoder för att lösa tvister bland annat för slutkundernas del. Konsumenterna har haft och har fortfarande konsumenttvistenämnden och nu har andra än konsumenter fått den här nya tvistenämnden för energimarknaden som en metod att lösa tvister. Nämnden behandlar ärenden som har att göra med rättigheter och skyldigheter mellan företag i elbranschen och slutkunder eller elavtal i enlighet med elmarknadslagen. På det här sättet vill man se till att slutkunderna har enkla, öppna och effektiva metoder för att lösa tvister. Nämnden förbättrar slutkundernas rättsskydd och erbjuder bägge parterna en opartisk behandling.

"På det här sättet vill man se till att slutkunderna har enkla, öppna och effektiva metoder för att lösa tvister."

HUR JOBBAR TVISTENÄMNDEN FÖR ENERGIMARKNADEN?

Det är kostnadsfritt att göra en begäran om avgörande. Utifrån de begäranden om avgörande som inkommit ger nämnden rekommendationer som den publicerar på sin webbplats. I beredningen av ärendet ska man försöka uppnå förlikning. Nämndbehandlingen sker skriftligt och nämnden kan låta bli att behandla ett ärende om det krävs muntlig bevisföring för att lösa det. Rekommendationerna till avgörande har inte rättslig verkan såsom administrativa beslut eller domar, och de går inte att

överklaga. Nämnden följer inte upp om rekommendationerna efterföljs. Parterna själva avgör hur de ska fortsätta behandla ärendet, men förmodligen har nämndens avgörande en viss betydelse, till exempel om ärendet går vidare till domstolsbehandling. Nämnden kan också göra utlåtanden till en domstol, antingen om domstolen eller sakägaren begär det eller på eget initiativ.

VEM ÄR DET SOM I SYNNERHET DRAR NYTTA AV DEN HÄR NYA TJÄNSTEN?

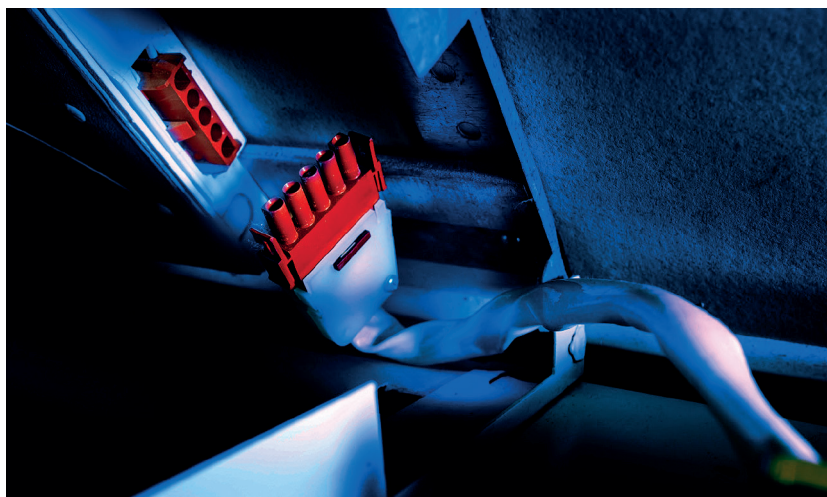
En begäran om avgörande kan lämnas in av exempelvis en enskild näringsidkare, ett litet företag eller en stor industriaktör. Hittills har ofta det enda rättsmedlet för en slutkund som inte är en konsument varit att väcka talan i allmän domstol för att lösa en avtalstvist. Tvistenämnden för energimarknaden ska vara ett rättsmedel som är lätt att närma sig, så att slutkunden skulle kunna göra en begäran om avgörande utan att behöva anlita en armé av jurister. Stora företag kan använda sig av skiljeförfarande utöver allmän domstol, men det här är oftast för dyrt för små aktörer. Det finns också alltid en risk för kostnader i domstolsbehandlingar. Allmänt taget kan man säga att det här ökar rättsskyddet vilket är mycket bra.

HUR SKULLE DU BESKRIVA TVISTENÄMNDEN FÖR ENERGIMARKNADENS SAMMANSÄTTNING?

Nämndens sammansättning är omfattande och professionell. Den har mångsidig expertis i juridiska frågor, elmarknaden, näringslivet och företagsverksamhet. Det är viktigt att slutkunden alltid kan lita på att hans ärende behandlas opartiskt och professionellt. «

"Elen ser ut att räcka till i vinter"

För ett år sedan förberedde sig finländarna på att man skulle bli tvungna att bekämpa en eventuell elbrist genom elavbrott under de kommande månaderna. Nu ser utsikterna för vintermånaderna bättre ut. Enligt stamnätsbolaget Fingrid ser det bra ut med tanke på el i vinter och risken för elbrist är liten. Efterfrågefleksibilitet behövs däremot fortfarande.

Karleby Energi och Karleby Energinät informerar även framöver sina kunder om eltillgången och om hur kunderna genom sina handlingar kan påverka frågan.

För en bedömning konstaterar Fingrid att situationen är bättre än i fjol eftersom mängden av inhemsk elproduktion har ökat och tillgången till importerad el från grannländerna har förbättrats. För att elen ska räcka till är det emellertid fortsättningsvis viktigt att minska elförbrukningen, framför allt när börspriserna ligger högt.

Fingrid uppskattar att elförbrukningen kommer att stiga till cirka 14 300 megawatt under väldigt kalla och vindstilla vinterdagar, vilket är 100 megawatt lägre än bedömningen för föregående vinter. Vid förbrukningstoppen kan man som

bäst täcka uppskattningsvis 12 800 megawatt av förbrukningen med inhemsk produktion. Resterande 1 500 megawatt importeras från Sverige och Estland.

Enligt Karleby Energinäts affärsverksamhetsdirektör **Markus Kekolahti** förklaras de bättre utsikterna i praktiken med bland annat att den tredje reaktorn i Olkiluoto kärnkraftverk har tagits i bruk, att ny vindkraftsproduktion blivit färdig i Finland och att vattenreserverna i Norden är fulla.

– För ett år sedan utmanades elsystemet för första gången redan i december då vi hade en vecka med hård köld. Med

tanke på eltillgången befann man sig då på gränsen, men man lyckades ta sig ur situationen även utan Olkiluotos tredje reaktor, berättar Kekolahti.

I den inhemska elproduktionen framhävs vindkraftens roll ytterligare eftersom till exempel vindkraftsproduktionen ökade med 41 procent i fjol. I fjol var vindkraftskapaciteten cirka 5 000 megawatt, i år cirka 6 200 megawatt och om ett par år är den uppskattningsvis 9 500 megawatt. Samtidigt som andelen vindkraft av elproduktionen ökar behövs även andra produktionskällor för vindstilla perioder.

– Under förra vinterns köldperiod hade vi ingen vind i Finland, men i Sverige blåste det. Tack vare detta kunde man importera vindenergi till Finland från grannen i väst, berättar Kekolahti som exempel.

"Vi har kloka kunder som har koll på sina pengar och tar reda på kilowattimmar, överföringspriser och skatter."

TILL ELANVÄNDARNA, såväl hushåll som industrikunder, vill Kekolahti ge en eloge för att de börjat reglera sin egen elförbrukning på ett föredömligt sätt. Trots att man så att säga tagit sig igenom det värsta under de senaste månaderna visar förbrukningsuppgifterna från Karleby Energinät att förbrukningen månad efter månad förblivit cirka 10 procent lägre än föregående år.

– Vi har kloka kunder som har koll på sina pengar och tar reda på kilowattimmar, överföringspriser och skatter. Vi har varit vana vid väldigt låga energipriser men situationen har ändrats i dag, eftersom räntorna har stigit utöver energipriserna och det vardagliga livet blivit dyrare. Därför är det väldigt bra att våra kunder ser ut att ha tagit i bruk ett permanent koncept för klok elförbrukning. «

Dra nytta av Aalto-produktens efterfrågefleksibilitet

Under våren 2023 började vi sälja en tidsbunden Aalto-produkt med efterfrågefleksibilitet. Den har fått ett gott mottagande och kunderna har med intresse tagit till sig den nya produkten. Elförsäljarna håller på att ge upp de traditionella tids- och säsongselprodukterna med vilka konsumenter som bor i egna hus kunnat flytta sin elförbrukning till de billigare natttimmarna. Karleby Energi har inte sålt sådana produkter på två år.

Den nya Aalto-produkten innehåller:

DET ÄR FÖRSTÅELIGT att kunderna funderar på hur elpriserna kommer att se ut i vinter och speciellt hur spotpriserna blir, och hur det påverkar ett tidsbundet avtal som innehåller förbrukningsinverkan.

Även om spotpriserna har varierat under de senaste månaderna har förbrukningsinverkan varit måttlig i Aalto-produkten. I synnerhet under augusti 2023 växlade spotpriserna kraftigt och kunde pendla från negativa -1 cent till hela 55 cent per kWh. När förbrukningsinverkan räknas används emellertid alltid medelvärdet för spotpriset för månaden i fråga, så de höga pristopparna syns vanligtvis inte i kundens slutliga kostnader. Varje månad räknas ett eget medelvärde för spotpris ut för kunden, viktat enligt den egna förbrukningen. Skillnaden mellan de här två medelpriserna är densamma som kundens förbrukningsinverkan.

EXEMPEL

Augusti 2023 medelvärde för spotpriset	6,64 c/kWh moms 0%
Viktat medelvärde för kundens förbrukning	6,54 c/kWh moms 0%
Skillnad/förbrukningsinverkan	-0,10 c/kWh

EXEMPELUTRÄKNINGAR FÖR AALTO-AVTALETS FÖRBRUKNING SINVERKAN PÅ ENERGIPRISET:

I exemplet är det fasta priset i elavtalet 9 c/kWh. Förbrukningsinverkan varierar vanligtvis +/- 1,5 c/kWh.

Om du förbrukat el under de dyra timmarna

Förbrukningsinverkan:	+ 1,5 c/kWh
Faktureringspris på elenergin:	9+1,5 = 10,5 c/kWh + grundavgift: €/mån

Om du förbrukat el under de förmånliga timmarna

Förbrukningsinverkan:	- 1 c/kWh
Faktureringspris på elenergin:	9-1 = 8 c/kWh + grundavgift: €/mån

PÅ MOTIVAS SIDOR får du praktiska tips för hur du kan flytta din elförbrukning till de mest förmånliga timmarna. Motiva Oy är ett statsägt bolag som uppmuntrar till effektiv och hållbar förbrukning av energi och material.

MED EFTERFRÅGEFLEXIBILITET KAN DU:

- minska förbrukningen i stunden
- flytta förbrukningen till en annan tidpunkt när det finns mer effekt eller elen är billigare och utsläppsnålar
- optimera energiförbrukningen enligt det verkliga behovet, vilket leder till mer omfattande energibesparingar

I skridskoskolan

UTVECKLAS MAN OCH HAR ROLIGT

Intresset för konståkning är fortsättningsvis stort. Bästa sättet att introduceras till grenen är att göra det via skridskoskolan. Karleby Konståkning firar 20-årsjubileum och föreningens skridskoskola engagerar ett åttiototal barn som njuter av att röra på sig, och har roligt medan de lär sig.

I ishallens omklädningsrum och korridorer är det liv och rörelse när tiotals barn förbereder sig inför skridskoskolans isträning. Barnen påminns om att spänna skridskorna tillräckligt vid vristerna och flera behöver ännu hjälp av en vuxen. När skridskorna är knutna, hjälmarna satta på huvudet

och vantarna på händerna är det dags att förflytta sig ut på isen till skridskoskolans ledare.

– Konståkning är en otrolig gren som erbjuder upplevelser mellan himmel och jord. Det är en tekniskt utmanande gren som utvecklar kreativiteten och motoriken. Den här hobbyen ger en nya erfaren-

heter livet ut och man lär sig något nytt alla dagar. I föreningen har vi utbildade, barnkära ledare och gör allt på ett lekfullt sätt. Det är alltså inte så konstigt att barnen kommer tillbaka från isen med ett leende på läpparna, säger en stolt **Emilia Lepola** som ansvarar för Karleby Konståknings skridskoskola.

På isen delas barnen in i fem grupper.
– När man tittar från läktaren kan det se ut som en riktig myrstack, eftersom tiotals barn är ute på isen samtidigt, skrattar **Minna Ojatalo**, ordförande för Karleby Konståkning, och fortsätter att de tillsammans med handledarna har funderat på hur de kan ge varje barn utrymme att utveckla sina färdigheter också i en stor grupp.

ATT BÖRJA MED KONSTÅKNING som hobby lyckas bäst i skridskoskolan som inleds varje höst. Den viktigaste utrustningen är skridskor som stöder fotens ställning. En nybörjare ska köpa bra konståkningsskridskor, antingen begagnade eller nya. Återförsäljningsvärdet på skridskor som blivit för små är rätt bra och begagnade konståkningsskridskor finns bland annat till salu på Karleby Konståknings utrustningstorg. Man kan också börja med ishockeyskridskor eller mer förmånliga konståkningsskridskor som man hittar i stormarknaden.

– Vi sätter årligen upp ett program för skridskoskolan som består av gruppträning och exempelvis olika temadagar. Under temadagarna tränar vi till exempel glid eller hopp eller så gör vi något med bollar. Vi har också temadagar när barnen får ta med sig en kompis ut på isen, berättar Emilia Lepola.

Varje barn tränar grunderna i grenen i en grupp utifrån sin egen nivå. I gruppen Pisarat deltar nybörjare där de yngsta är 3 år gamla. De som kommit lite längre deltar i gruppen Lumihialeet och därefter kommer gruppen Timantit som tränar två gånger i veckan. Gruppen är också en utvecklingsgrupp inför tävlingsgrupperna.

Säsongen kulminerar i föreningens våruppvisning som också skridskoskolans elever får delta i om de vill.

UTAN FRIVILLIGA INSATSER skulle det inte vara möjligt för föreningen att upprätthålla verksamheten. I Karleby Konståkning betonas vikten av frivilligarbete och medelin-

samling av att föreningen har två heltidsanställda tränare. På grund av grenens natur måste träningsansvaret uttryckligen innehållas av professionella tränare. Totalt har föreningen ungefär 170 åkare som utövar grenen.

– De frivilliga driver i praktiken ett litet företag, för exempelvis i fjol var omsättningen för Karleby Konståkning 183 000 euro. De frivilliga ansvarar för såväl lönebetalning till de heltidsanställda arbetstagarna som ersättningar till de timanställda tränarna samt isavgifter. Därför är vi också mycket tacksamma över våra samarbetspartner, såsom Karleby Energi som stöder skridskoskolan, säger Minna Ojatalo. Utöver samarbetsparterna finansieras verksamheten

"Tillsammans med handledarna har de funderat på hur de kan ge varje barn utrymme att utveckla sina färdigheter också i en stor grupp."

med säsongavgifter, talkoarbete, försäljningskampanjer och våruppvisningen som är ett mycket viktigt publikevenemang för föreningen.

– Vi skulle gärna sänka säsongavgifterna, men under de senaste åren har vi tyvärr varit tvungna att höja dem i synnerhet eftersom reseutgifterna stigit. Nästan varje vecka tävlar konståkare från vår förening någonstans i Finland. Min egen dotter är 9 år gammal och hennes säsongavgift för fyra månader är 829 euro, vilket inkluderar träningarna och isturerna. Utöver det ska också bland annat resor och utrustning betalas, liksom deltagaravgifter och domaravgifter för tävlingar och eventuella privatlektioner.

Ordföranden säger att hon är glad över att stadens höjningar av isavgifterna varit relativt måttliga. Ett problem är dock tidpunkterna för istiderna.

– Tävlingsgruppernas träningsturer börjar redan på eftermiddagarna när många ännu är i skolan. För att underlätta situationen har vi reserverat några turer i Kronoby under slutet av året. Vi ser mycket fram emot att den nya träningshallen ska bli klar. Den fyller ett verkligt behov. «

Innan skridskoskolan börjar är det liv och rörelse i ishallens omklädningsrum. Bland barnen och föräldrarna står Kkokolan Tailoluistelijats ordförande Minna Ojatalo (till vänster) samt Emilia Lepola som är ansvarig för skridskoskolan.

BREDARE LADDNINGSNÄT

HÖGEFFEKTSLADDSTATIONEN I BRUK I HEINOLAOMRÅDET

KARLEBY ENERGI har byggt ut sitt laddningsnät för elbilar med en högeffektsladdstation på parkeringsplatsen vid Työkaluässä i Heinolaområdet. Stationen har levererats av Virta. Laddstationen är avsedd för fyra bilar och har en effekt på 250 kilowatt. Skallningsmånen för högeffektsladdstationen sträcker sig ända upp till 400 kilowatt.

Laddningspunkten fungerar med adaptiv spänning, vilket innebär att till exempel

bilar med en batterispänning på 800 V i genomsnitt får bättre laddningseffekt vid den nya laddningspunkten än med en genomsnittlig högeffektsladdare. Enligt Karleby Energis affärsverksamhetschef **Tapio Järvinen** uppnår man beroende på bilmodell väldigt höga laddningsgrader på batterierna redan med 20–30 minuters laddning, vilket framför allt betjänar behoven hos den passerande trafiken. «

Säkrare e-tjänster genom stark identifiering

PÅ GRUND AV den ändring i konsumentskyddslagen som trädde i kraft i början av oktober loggar man nu in genom stark identifiering på Karleby Energis elektroniska kundportal Kompassen. Detta innebär att man nu ska logga in med sitt bank-id eller med mobilt id. Samtidigt förutsätter även nya elavtal som tecknas på Karleby Energis webbplats stark identifiering.

Om kunden har tillgång till nätbank kan man logga in på Kompassen med nätbankskoder. Det exakta inloggningssättet

fastställs baserat på de alternativ som kundens nätbank erbjuder. Genom att logga in med nätbankskoder får kunden omfattande befogenheter att hantera sina kunduppgifter. Genom att använda mobilt id från sin teleoperatör kan kunden logga in på webbtjänsterna med sin mobiltelefon och en kod, vilket också är enkelt och säkert. Mobilt id kan fås till exempel genom att ta kontakt med sin teleoperatör. Genom att logga in på Kompassen med mobilt id har kunden också omfattande befogenheter att hantera sina kunduppgifter. «

FJÄRRVÄRME

Stöd för den som avstår från oljeuppvärmning

SMÅHUSÄGARE som byter ut oljeuppvärmning mot fjärrvärme har fortfarande möjlighet att få ett bidrag på 4 000 euro för att avstå från oljeuppvärmningen. Just nu har man en utmärkt chans att ta tag i saken eftersom följande periods byggprogram för fjärrvärme utarbetas som bäst.

Bidrag kan beviljas för projekt vars kostnader uppstått tidigast 1.6.2020. Bidrag kan sökas så länge medlen räcker till. I oktober räckte bidraget till ytterligare över 10 000 småhusägare.

"Villkoret för beviljande av bidrag är att småhuset är i bostadsbruk året runt."

Bidrag beviljas till privatpersoner och dödsbon som äger ett småhus eller aktier som berättigar till besittning av en bostad i ett småhus. Med småhus avses ett egnahem eller ett parhus. Villkoret för beviljande av bidrag är att småhuset är i bostadsbruk året runt. Bidrag beviljas inte för fritidsbostäder.

Fram till den 23 oktober hade man fått in sammanlagt 30 365 ansökningar om bidrag. Vid tidpunkten hade man fattat 25 167 positiva och 3 581 negativa beslut. Vid tidpunkten i fråga behandlade man ansökningar som lämnats in i juli–augusti 2023. «

Läs mer om bidraget på adressen:
www.ntm-centralen.fi